

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

20.07.2023

Atzinums Nr. 5-04/7/2023
par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu
dīķu ierīkošanai un derīgo izrakteņu ieguvei nekustamajā īpašumā
“Lagūnas”, Mārupes novadā

Derīgs līdz 2026. gada 20. jūlijam

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “*Sabiedrība Mārupe*”, reģ. Nr. 40103045371, juridiskā adrese: Mazcenu aleja 37, Jaunmārupe, Mārupes novads, LV-2166; elektroniskā pasta adrese: info@sabiedribamarupe.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “*Vides eksperti*”, reģistrācijas numurs 40003820612, juridiskā adrese: Gaņību dambis 24D, Rīga, LV-1005; elektroniskā pasta adrese: birojs@videseksperti.lv (turpmāk – Izstrādātāja)¹.

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs):

Dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā “*Lagūnas*”, Mārupes novadā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums (turpmāk – Ziņojums) Birojā iesniegts 2022. gada 7. septembrī. Ziņojuma aktualizētās versijas Birojā iesniegtas 2023. gada 19. aprīlī un 2023. gada 18. maijā.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk - Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Dīķu ierīkošana un derīgo izrakteņu ieguve (turpmāk – Paredzētā darbība).

¹ Ierosinātāja ar 2021. gada 4. februāra Pilnvaru Nr. 01-02/21 pilnvarojusi SIA “*Vides eksperti*” iesniegt un saņemt Ierosinātājas vārdā visu dokumentāciju, kā arī veikt nepieciešamās darbības, kas saistītas ar derīgo izrakteņu ieguves dīķa izbūves rezultātā nekustamajā īpašumā “*Lagūnas*” Mārupes novadā – ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Nekustamais īpašums “Lagūnas” (kadastra Nr. 8076 014 0004, kadastra apzīmējums 8076 014 0007) Mārupes novadā (turpmāk – Darbības vieta, arī Īpašums).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk arī – IVN) objekts ir dīķu ierīkošana un derīgo izrakteņu (smilts) ieguve virs un zem gruntsūdens līmeņa Īpašuma teritorijā², kuras īpašniece ir Ierosinātāja³.
- 3.1.2. Atbilstoši Mārupes novada teritorijas plānojuma 2014. – 2026. gadam⁴ (turpmāk – Teritorijas plānojums) grafiskajai daļai (plānotā (atļautā) izmantošana), Darbības vieta atrodas funkcionālajā zonā *Lauksaimniecības teritorijas (L)*⁵. Saskaņā ar Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – TIAN) 6.13. nodaļas 432. punktu lauksaimniecības teritorijas ir teritorijas ar vai bez apbūves, kur primārais zemes izmantošanas veids ir lauksaimnieciskā darbība, bet sekundārais – citas šajā teritorijā atļautās izmantošanas, kas saistītas ar lauksaimnieciskās darbības dažādošanu. Ministru kabineta 2013. gada 22. maija noteikumu Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” 56. punkts nosaka, ka derīgo izrakteņu ieguve lauksaimniecības teritorijā var tikt noteikta kā viens no papildizmantošanas veidiem, tomēr Teritorijas plānojuma TIAN 6.13. nodaļā derīgo izrakteņu ieguve kā atļautais teritorijas izmantošanas veids zonējumā *Lauksaimniecības teritorijas (L)* nav noteikta (tāda noteikta funkcionālajā zonā *Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R)*⁶). TIAN zonējumā *Lauksaimniecības teritorijas (L)* – kā viens no lauksaimnieciskās darbības (vai tās dažādošanas) atļautās izmantošanas veidiem noteikta dīķsaimniecība⁷. Atbilstoši Teritorijas plānojuma TIAN 224. punktam “*ja ūdenstilpes izveides gaitā tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve, darbi ir veicami saskaņā ar valsts likumu (Zemes dzīļu likums) un normatīvo aktu prasībām*”. Saistībā ar Paredzētās darbības atbilstību Teritorijas plānojumam Mārupes novada dome (turpmāk – Pašvaldība) savu viedokli sniegusi 2021. gada 31. marta vēstulē Nr. 1/2-2/137, 2021. gada 6. maija vēstulē Nr. 1/2-2/226 un 2022. gada 10. oktobra vēstulē Nr. 1/2.1-3/2117.
- 3.1.3. Sākotnēji IVN procedūra dīķa izbūvei Īpašumā ~3,18 ha platībā, kuras rezultātā tiek iegūti derīgie izrakteņi, tika piemērota ar Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes⁸ (turpmāk – Dienests) 2020. gada 10. septembra lēmumu “*Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. RI20SI0073*” (turpmāk – Lēmums Nr. RI20SI0073). Pēc Lēmuma Nr. RI20SI0073 pieņemšanas Ierosinātāja informēja Biroju, ka ir mainījusi savus darbības plānus, un Īpašumā plānotā dīķa/dīķu kopējā

² Darbības teritorija vizuāli attēlota Ziņojuma 2.1. attēlā un saskaņā ar trokšņa novērtējumu 93,63 ha.

³ Atbilstoši Pilnvarotās personas 2021. gada 12. februāra iesnieguma Nr. b/n pievienotiem zemes īpašumu apliecinājošiem dokumentiem.

⁴ Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu (pieņemts 2020. gada 10. jūnijā) no 2021. gada 1. jūlija Mārupes novada administratīvajā teritorijā ietilpst Mārupes novada Babītes novada administratīvās teritorijas.

⁵ Teritorija plānojums pieejams tīmekļvietnē https://geolativija.lv/geo/tapis#document_13 (skatīts 16.06.2023.).

⁶ TIAN 351.6. punkts.

⁷ TIAN 433.6. punkts.

⁸ Saskaņā ar Valsts vides dienesta tīmekļvietnē (<https://www.vvd.gov.lv/lv/jaunums/valsts-vides-dienests-istenojis-verienigas-izmainas-struktura-lai-celtu-pakalpojumu-kvalitati>) pieejamo informāciju no 2022. gada 1. aprīļa reģionālo vides pārvalžu funkcijas, kas saistītas ar atļauju dokumentu sagatavošanu, pārņem Atļauju pārvalde

platība paredzēta 30 - 50 ha. Ņemot vērā Ierosinātājas sniegto informāciju, Birojs ar 2021. gada 8. marta lēmumu Nr. 5-02/6 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu (turpmāk – Lēmums Nr. 5-02/6), pamatojoties uz Novērtējuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktā noteikto, ka ietekmes uz vidi novērtējums ir nepieciešams paredzētajām darbībām, kuras ir saistītas ar šā likuma 1. pielikumā minētajiem objektiem, Paredzētajai darbībai piemēroja IVN procedūru.

- 3.1.4. Pieņemot Lēmumu Nr. 5-02/6, Birojs secināja, ka Paredzētā darbība ir derīgo izrakteņu ieguve līdz 50 ha lielā platībā, un tās rezultātā paredzēta dīķa/u izveidošana. Dīķu ierīkošana bez derīgo izrakteņu ieguves, lielākoties, nav iespējama, un arī otrādi – vietās, kur derīgie izrakteņi tiek iegūti zem gruntsūdens līmeņa, ieguve bez dīķa izveidošanās nav iespējama, ja vien pēc ieguves pabeigšanas tas netiek daļēji aizbērts ar pievestu materiālu (vai nepārtraukti netiek uzturēts mākslīgi pazemināts ūdens līmenis). Īpašuma teritorijā tiks izveidots dīķis (vai vairāki), neprecizējot to funkciju, arī iespējamu to saistību ar lauksaimniecību, Birojs konstatēja, ka pamata saimnieciskā darbība, turklāt ar būtisku ietekmi uz vidi, kas Īpašuma teritorijā tiks veikta ilgtermiņā, ir derīgo izrakteņu ieguve, kura Teritorijas plānojumā nav noteikta kā viens no Īpašuma plānotās (atļautās) izmantošanas veidiem. Pieņemot Lēmumu Nr. 5-02/6, Birojs ņēma vērā Novērtējuma likuma 14.¹ panta piektajā daļā noteikto, kas pieļauj veikt IVN arī tādām paredzētajām darbībām, kas neatbilst teritorijas plānojumam, tai skaitā tādēļ, ka plānojums nākotnē varētu tikt mainīts. Vides aizsardzības iestāžu, tai skaitā Biroja, uzdevums ir nodrošināt, ka Paredzētā darbība ar iespējamu būtisku ietekmi tiek novērtēta un vietējai pašvaldībai tiek sniegta izvērsta informācija par būtiskajiem ietekmes aspektiem, iespēju tos samazināt līdz pieļaujamam līmenim un vides problēmām, kuras Paredzētās darbības īstenošanas gadījumā sagaidāmas. Lēmumu par to, vai Paredzēto darbību akceptēt/neaceptēt, tai skaitā – atzīt to par tādu, kas atbilst Teritorijas plānojumam – pieņem Mārupes novada pašvaldība (Novērtējuma likuma 21. un 22. pants).
- 3.1.5. Programmu Nr. 5-03/5 *ietekmes uz vidi novērtējumam dīķu ierīkošanai un derīgo izrakteņu ieguvei nekustamajā īpašumā “Lagūnas”, Mārupes novadā* Birojs izdevis 2021. gada 8. maijā (turpmāk – Programma Nr. 5-03/5). Programma Nr. 5-03/5 derīga līdz 2026. gada 8. maijam.
- 3.1.6. Dīķu ierīkošanas rezultātā derīgo izrakteņu ieguvi paredzēts veikt ar atklātu ieguves paņēmieni, bez ūdens atsūknēšanas un novadīšanas ārpus Darbības vietas. Realizējot Paredzēto darbību, ar ekskavatoru tiek sagatavota vieta, kur iegremdēt zemessūcēju, kas turpinās ieguves darbus, tāpēc ar ekskavācijas metodi ir paredzēts iegūt tikai 10 % no kopējā plānotā smilts, aleirīta materiāla ieguves apjoma. Gadā plānots iegūt līdz 300 000 m³ smilts, aleirīta materiāla un 12 400 m³ augsnes⁹. Darbības vietā nav paredzēta smilts, aleirīta materiāla apstrāde. Dīķu maksimālais dziļums paredzēts līdz 15 m.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Darbības vieta atrodas Mārupes novada DA daļā, ārpus blīvi apdzīvotām vietām, - pie valsts nozīmes autoceļa A5 *Rīgas apvedceļš (Salaspils - Babīte)* (turpmāk – Autoceļš A5). Tuvākā apdzīvotā vieta Vētras ciems atrodas apmēram 1 km attālumā no Darbības vietas ZR virzienā, savukārt Jaunmārupes ciema robeža atrodas ~ 2 km attālumā¹⁰

⁹ Iegūstamā materiāla apjomi norādīts Ziņojuma 2.5. un 4.1. nodaļās, šie apjomi izmantoti novērtējot Paredzētas darbības iespējamo ietekmi uz gaisa kvalitāti un aprēķinot trokšņa izplatību.

¹⁰ Attālums noteikts, izmantojot Valsts zemes dienesta Valsts kadastra informācijas sistēmā (www.kadastrs.lv) pieejamus mērīšanas rīkus.

- R virzienā no Darbības vietas. Darbības vietas tiešā tuvumā (~ 1 km rādiusā) nav viensētu.
- 3.2.2. Derīgā materiāla transportēšana sākotnēji paredzēta pa esošu grants seguma brauktuvi zemes īpašumā, kas savienojas ar pašvaldības ceļu C-26 (A-5 - *Medumi*) (turpmāk – Autoceļš C-26) (būves kadastra apzīmējums 8076 014 0003 001) un tālāk pa Autoceļu A5, kas pieguļ Īpašuma DR daļai. Pēc plānotā Autoceļa A5 paralēlā ceļa izbūves dzelzceļa līnijas “*Rail Baltica*” izbūves ietvaros un esošā Autoceļa C26 pievienojuma vietas likvidācija pie Autoceļa A5 transportēšana tiks nodrošināta pa pašvaldības pievedceļu C-40 (turpmāk - Autoceļš C-40).
- 3.2.3. Darbības vietai tuvumā atrodas vairākas derīgo izrakteņu ieguves vietas - atradnes “*Gundegas*”, “*Lagūnas*” 1. un 2. laukums un “*Kūdras krautuve*”. Atradne “*Gundegas*” robežojas ar Īpašumu DA pusē, savukārt atradne “*Kūdras krautuve*” atrodas A virzienā ~0,5 km attālumā no Īpašuma. Abi atradnes “*Lagūnas*” laukumi¹¹ robežojas ar Darbības vietu, kur dīķu ierīkošanu veic Ierosinātāja. Ierosinātājas esošās darbības rezultātā atradnē “*Lagūnas*” izveidosies četri dīķi¹². Paredzēto darbību plānots uzsākt tikai pēc *Lagūnas* 1. un 2. laukumā paredzēto dīķu izbūves pabeigšanas.
- 3.2.4. Darbības vieta neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā (turpmāk – ĪADT) vai mikroliegumā. Saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmā “*Ozols*”¹³ (turpmāk – DDPS “*Ozols*”) pieejamo informāciju, tuvākās ĪADT, kam noteikts arī Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – *Natura 2000*), ir dabas liegums “*Melnā ezera purvs*”, kas atrodas DR virzienā aptuveni 1km attālumā no Darbības vietas, savukārt dabas liegums “*Cenas tīrelis*” atrodas R virzienā aptuveni 6,5 km attālumā no Darbības vietas. Īpašums ZA robežojas ar Eiropas Savienības nozīmes biotopu 7120 *Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās*.
- 3.2.5. Ziņojumā norādīts¹⁴, ka vienlaikus ar IVN Īpašumā tika veikta ģeoloģiskā izpēte. Derīgo izrakteņu atradnes pase vēl nav sagatavota¹⁵. Ziņojuma 2. redakcijas izstrādes laikā¹⁶ tika saņemts krājumu akcepts, kurā norādīts, ka Darbības vietas teritorija 489,52 tūkst.m² platībā iegūļ smilts (5286,48 tūkst.m³, no tiem 5209,17 tūkst.m³ zem gruntsūdens līmeņa) un 75,89 tūkst.m² platībā iegūļ aleirīts (765,96 tūkst.m³, visi krājumi iegūļ zem gruntsūdens līmeņa).
- 3.2.6. Darbības vietas, tai piegulošo teritoriju un tajās esošo biotopu, kā arī augu sugu izvērtējumu veikusi sertificēta eksperte Līga Strazdiņa¹⁷ (turpmāk – Sugu un biotopu eksperts), sniedzot 2021. gada 23. septembra atzinumu (Ziņojuma 7. pielikums). Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz plānotās darbības teritorijas un tuvākās apkārtnes ornitofaunu izvērtējumu veicis sertificēts eksperts – Gaidis Grandāns¹⁸ (turpmāk – Ornitologs 1) 2021. gada 26. jūlijā, sniedzot atzinumu par Paredzētās darbības (dīķu ierīkošana, derīgo izrakteņu ieguve) iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamām putnu sugām un to dzīvotnēm Darbības vietā (Ziņojuma 8. pielikums).

¹¹ Ziņojuma 3.11. un 3.12. attēls.

¹² Ziņojuma 2.11. attēls.

¹³ <https://ozols.gov.lv/ozols/>.

¹⁴ Ziņojuma 2.3. nodaļa.

¹⁵ Saskaņā ar LVĢMC Zemes dziļu informācijas sistēmā pieejamo informāciju atradnes pase izsniegta 2023. gada 27. martā (saite: <https://izraktenis.lvģmc.lv/atradnes/B17335/pase/1475748>, skatīta 14.07.2023.).

¹⁶ Ziņojuma 2. redakcija Birojā iesniegta 2022. gada 6. septembrī. Minēto informāciju apliecina LVĢMC Zemes dziļu informācijas sistēmā pieejamā informācija (saite: <https://izraktenis.lvģmc.lv/atradnes/B17335?tab=krajumi>, skatīta 16.06.2023.).

¹⁷ Specializācija “*meži un virsāji, purvi, sugu grupas: ķērpji, sūnas, vaskulārie augi*” eksperta sertifikāts Nr. 126 derīgs līdz 16.08.2027.

¹⁸ Specializācija “*putni*”, eksperta sertifikāts Nr. 061, derīgs līdz 07.08.2024.

Kārlis Millers¹⁹ (turpmāk – Ornitologs 2) 2021. gada 29. februārī sniedzis “*Eksperta/ornitologa vērtējums ietekmes uz vidi novērtējuma izstrādes vajadzībām par dīkšaimniecības un ar to saistīto dabas resursu un derīgo izrakteņu ieguvi, kas plānota zemes īpašumā “Lagūnas”, Mārupes pagastā, Mārupes novadā iespējamo putnu piesaisti*” (Ziņojuma 12. pielikums).

3.2.7. IVN ietvaros, Ziņojuma izstrādāšanas laikā, veiktas konsultācijas ar:

3.2.7.1. valsts zinātnisko institūtu “*Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts “BIOR”*” (turpmāk – BIOR), jo Paredzētās darbības ietvaros plānota ekstensīva zivju audzēšana (Ziņojuma 4.1. pielikums).

3.2.7.2. valsts aģentūru “*Civilās aviācijas aģentūra*” (turpmāk – CAA) (Ziņojuma 4.2. pielikums) un VAS “*Starptautiskā lidosta “Rīga”*” (turpmāk – Lidosta “Rīga”) (Ziņojuma 19. un 20. pielikums), jo Darbības vieta atrodas 15 km rādiusā no lidostas “Rīga”, kā arī realizējot Paredzēto darbību iespējama putnu masveidīgu pulcēšanās. Atbilstoši likuma “*Par aviāciju*” 41. panta 8. punktam teritorija, kurā atradīsies objekti, kas veicina vai var veicināt putnu masveidīgu pulcēšanos, uzskatāmi par lidojumu drošumam potenciāli bīstamiem objektiem.

3.2.7.3. Satiksmes ministriju un VAS “*Latvijas Valsts ceļi*” (turpmāk – LVC) (Ziņojuma 4.3. un 4.6. pielikums), jo Paredzētās darbības izpētes teritoriju skar Eiropas standarta platuma dzelzceļa līnijas “*Rail Baltica*” (turpmāk arī – *Rail Baltica*) projekta un Autoceļa A5 rekonstrukcijas projekta iespējamās realizācijas risinājumi.

3.2.8. Saskaņā ar Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes uzturēto kultūras pieminekļu sarakstu²⁰, kā arī Teritorijas plānojumā sniegto informāciju, Darbības vietas teritorijā neatrodas aizsargājami valsts un vietējas nozīmes kultūras pieminekļi un to aizsargjoslas.

3.2.9. Saskaņā ar valsts SIA “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – LVĢMC) publiski pieejamo piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu datubāzi²¹ Darbības vietai tuvumā, Z virzienā aiz Autoceļa A5 atrodas piesārņota vieta – Mārupes sadzīves atkritumu izgāztuve (reģ. Nr. 80768/916).

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

3.3.1. Paredzēto darbību plānots īstenot Īpašumā, kura kopplatība ir 180,5 ha. Ziņojumā norādīts, ka, realizējot Paredzēto darbību, tiks ievēroti Īpašumam noteiktie apgrūtinājumi un aizsargjoslas, kā arī ņemti vērā ierobežojumi, kas saistās ar nākotnes perspektīvā paredzēto *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas sagaidāmo būvniecību un Autoceļa A5 pārbūvi.

3.3.2. Pirms ieguves darbu uzsākšanas dīķu ierīkošanas vietu sagatavos ar ekskavācijas metodi. Paredzēts, izmantojot ekskavatorus, noņemt augsni. Noņemtās augsnes krautnes plānots izvietot gar iegūtā smilts, aleirīta atūdeņošanas un uzglabāšanas laukumiem. Pagaidu uzglabāšanā krautnēs vienlaicīgi uzglabājama smilts daudzums nepārsniegs 20 000 m³, bet augsnes materiāls 30 000 m³. Maksimālais krautnes augstums nepārsniegs 15 m. Derīgo izrakteņa ieguves un pārkraušanas laikā ir plānots

¹⁹ Specializācija “*putni*”, eksperta sertifikāts Nr. 052, derīgs līdz 06.03.2024.

²⁰ <https://is.mantojums.lv/> (skatīts 14.07.2023.).

²¹ LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs http://parissrv.lvģmc.lv/#viewType=home_view (skatīts 16.06.2023.).

- izmantojot divus ekskavatorus, frontālo iekrāvēju, kā arī zemessūcēju, kuru darbina dīzeļģenerators²².
- 3.3.3. Smilts, aleirīta materiāla izrakšana zem gruntsūdens līmeņa līdz dīķu izbūves pamatnei tiks veikta izmantojot zemessūcēju, kuru darbina dīzeļģenerators. Smilts, aleirīta materiāls pēc izsūkšanas tiks novietots atūdeņošanas krautnēs²³, no kurām liekais ūdens tiks novadīts atpakaļ ierīkojamā dīķa teritorijā, lai samazinātu ietekmi uz īslaicīgām ūdens līmeņa svārstībām. Materiāls no atūdeņošanas krautnēm tiks iekrauts pašizgāzējos izvešanai ar frontālo iekrāvēju vai ekskavatoru.
- 3.3.4. Pēc grunts izņemšanas tiks veikta dīķiem piegulošo teritoriju labiekārtošana. Darbi tiks veikti saskaņā ar izstrādātu un akceptētu būvprojektu un būvatļauju.
- 3.3.5. Attiecībā uz darbības organizāciju Ziņojumā norādīts:
- 3.3.5.1. Dīķu ierīkošanas rezultātā derīgos izrakteņus paredzēts iegūt sezonāli, galvenokārt no aprīļa līdz oktobrim no plkst. 8:00 - 17:00 (aptuveni 152 dienas gadā un 9 h/dnn). Dīķu rakšanas ilgums mainās atkarībā no laikapstākļiem.
- 3.3.5.2. Izraktā materiāla izvešana no Darbības vietas tiks veikta pēc pieprasījuma ar pasūtītāja transportu. Tās transportēšanai no Darbības vietas izmantos kravas autotransportu ar kravas ietilpību 18 m³. Vidējais kravas autotransporta reisu skaits paredzēts apmēram 66 reisi dienā. Augsnes transportēšana tiks veikta ar kravas automašīnām ar kravnesību ~ 12 m³, vienā darba dienā izvedot līdz 48 m³, kas ir līdz 4 kravas mašīnu reisi dienā²⁴. Materiāla izvešanu paredzēts organizēt 12 mēnešu periodā, darba dienās darba laikā no aprīļa līdz oktobrim izvešana paredzēta laika posmā no plkst. 8:00 - 17:00, bet no novembra līdz martam izvešana paredzēta laika posmā no 8:00 - 18:00.
- 3.3.5.3. Kāpurķēžu ekskavatoru darba laika fonds paredzēts 1 323 h gadā, frontālajam iekrāvējam 2 163 h gadā un zemessūcējam un tā ģeneratoram 1 323 h/gadā²⁵.
- 3.3.5.4. Kamēr netiks pabeigta *Rail Baltica* izbūve un autoceļa A5 rekonstrukcija, tikmēr derīgā materiāla transportēšana paredzēta pa Autoceļu C-26 un tālāk pa Autoceļu A5, kā tas notiek pašlaik²⁶. Pēc dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* un ar to saistītās infrastruktūras, tai skaitā arī Jaunmārupes depo izbūves, piekļuvi Īpašumam paredzēts nodrošināt pa *Rail Baltica* projekta ietvaros jaunizbūvēto autoceļu, kas tiks trasēts paralēli *Rail Baltica* dzelzceļa pamatrasei. Šobrīd plānots, ka jaunizbūvējamais autoceļš savienos autoceļu C-26 ar pašvaldības autoceļu C-11 *Lagatas – Muižnieki – Mežmaļi* (turpmāk – Autoceļš C-11), kā arī nodrošinās savienojumu ar valsts reģionālo autoceļu P132 *Rīga-Jaunmārupe* (turpmāk – Autoceļš P132). Ziņojumā norādīts, ka Ierosinātāja pirms darbu uzsākšanas vērsīsies Mārupes novada pašvaldībā, lai saskaņotu piebraukšanas un transportēšanas ceļus *Rail Baltica* un Autoceļa A5 infrastruktūras izbūves laikā un pēc izbūves²⁷.
- 3.3.6. Dīķu izveidi paredzēts veikt saskaņā ar izstrādātu un akceptētu būvprojektu un būvatļauju. Realizējot viena dīķa izbūvi (pirmā alternatīva), tā tiks veikta trīs kārtās,

²² Tehnikas vienību skaits un darba laika fonds norādīts Ziņojuma 2.1. tabulā.

²³ Ziņojuma 2.4 un 2.5 attēls.

²⁴ Ziņojuma 4.1. un 4.4.nodaļa.

²⁵ Ziņojuma 2.2., 4.1. un 4.4.nodaļa.

²⁶ Ziņojuma 2.9. attēls.

²⁷ Ziņojuma 2.6. nodaļā.

realizējot trīs atsevišķu dīķu izveidi (otrā alternatīva), katram dīķim tiks saņemta būvatļauja un, izstrādājot būvprojektu, dīķu ierīkošana tiks veikta 15 gadu laikā²⁸.

- 3.3.7. Jaunizveidotajā dīķsaimniecībā pirmās alternatīvas gadījumā paredzēts audzēt dabīgās zivju sugas, kā piemēram, plaudi, raudu, līdaku, asari, zandartu, bet otrās alternatīvas gadījumā tālākajā dīķī no Neriņas upes papildus arī karpu²⁹, lai novērstu karpu nokļūšanu Neriņā. Kopumā dīķsaimniecībā plānota kā ekstensīvi zivju ganību dīķi, kuros nav paredzēti pilna cikla zivju audzēšanai nepieciešamie nārsta, mazuļu audzēšanas un ziemošanas dīķi. Rekreācijas vajadzībām Īpašuma teritorijā plānots izveidot arī volejbola un bērnu rotaļu laukumus, kā arī ierīkot pontonus un krasta laipas. Iespējama arī laivu noma. Dīķus un visu teritoriju savstarpēji savienos grants seguma iekšējie ceļi, kas nodrošinās arī nepieciešamās drošības, pārredzamības un sasniedzamības prasības. Komerkmakšķerēšanas funkciju nodrošinās arī esošie “Lagūnas” 1. un 2. laukuma četri dīķi, kuros tiks audzētas dažādu sugu un vecuma zivis, lai sasniegtu dīķu maksimālo dabisko produktivitāti. Ņemot vērā minēto, Ierosinātajās esošās darbības un Paredzētās darbības realizācijas rezultātā, atkarībā no izvēlētās alternatīvas, Īpašuma teritorijā kopumā tiks ierīkoti pieci (realizējot pirmo alternatīvu) vai septiņi (realizējot otro alternatīvu) dīķi. Īpašuma teritorijā paredzēti arī divi automašīnu stāvlaukumi. Plānotā teritorijas izmantošana paredz arī vairāku nelielu būvju, kuru platība nepārsniegs 25 m² vai pārvietojamu kemperu piekabes novietošanu rekreācijas un makšķerēšanas (tai skaitā sacensību) pakalpojumu nodrošināšanai³⁰.
- 3.3.8. No Ziņojumā sniegtās informācijas izriet, ka Paredzētās darbības ietvaros jaunas infrastruktūras būvniecība nav nepieciešama³¹. Atkritumu apsaimniekošanu (sadzīves, bīstamie) paredzēts veikt saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, nododot to uzņēmumiem, kas nodrošina atkritumu apsaimniekošanu. Darbības vietā paredzēts nodrošināt sorbentu iespējamai naftas produktu (izlijušās degvielas vai eļļas) savākšanai.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Ietekmes uz vidi novērtēšanas nosacījumi paredz prasību arī novērtēt paredzēto darbību iespējamās alternatīvas, kas varētu būt piemērotas ierosinātajam projektam un tā specifiskajām īpašībām. Ziņojumā norādīts, ka, plānojot dīķsaimniecības izveidi un uzsākot IVN procesu, tai skaitā uzklusot sākotnējo sabiedrisko apspriešanu (turpmāk kopā saukta – Sākotnējā apspriešana) laikā izteiktos ierosinājumus, tika vērtētas vairākas alternatīvas iespējas. Ziņojuma autori norādījuši, ka Paredzētai darbībai nav iespējama vietas un teritorijas alternatīva, jo Darbības vietas tiešā tuvumā neatrodas citi vai papildu Ierosinātajai piederoši vai tās pārvaldībā esoši nekustamie īpašumi.
- 3.4.2. Ņemot vērā Sākotnējās apspriešanas rezultātus, IVN ietvaros tika vērtētas transportēšanas alternatīvas. Pašlaik piekļuvi Īpašumam nodrošina Autoceļš C-26, kas savienojas ar Autoceļu A5 un izbraukšanas iespējas varētu nodrošināt arī citā šīs robežas posmā, kā arī vēl būtu iespējama izbraukšana uz Autoceļa A5 gar atradni “Gundegas”³², tomēr satiksmes intensitāti uz šī ceļa veido jau kravas mašīnu plūsma no atradnes “Gundegas” un “Kūdras krautuve”. Pamatojoties uz izvērtējumu “Mārupes novada pašvaldības autoceļa C-26 A5 – Medumi pieslēgums valsts galvenajam autoceļam A5

²⁸ Pirmās alternatīvas gadījumā katrai kārtai saņemot atsevišķu būvatļauju, otrās alternatīvas gadījumā katram dīķis saņemot atsevišķu būvatļauju atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 1. oktobra noteikumu Nr. 500 “Vispārīgie būvnoteikumi” 80.1 apakšpunktam.

²⁹ Ņemot vērā BIOR norādītajam.

³⁰ Detalizēts nepieciešamās infrastruktūras un elementus dīķsaimniecības funkcionēšanai apraksts iekļauts Ziņojuma 2.7. nodaļā un parādīts 2.11. un 2.12. attēlos.

³¹ Ziņojuma 2.2. un 2.6. nodaļa.

³² <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema> (skatīts 14.07.2023.)

*Rīgas apvedceļš (Salaspils – Babīte), Mārupes pagastā, Mārupes novadā*³³ konstatēts, ka savādāku piekļuvi Īpašumam nodrošināt nav iespējams. Vienlaikus, ņemot vērā apstākli, ka šis ir pagaidu piekļuves risinājums Īpašumam laika periodā līdz 2030. gadam, kad plānota Autoceļa A5 paralēlā ceļa izbūve *Rail Baltica* izbūves ietvaros un esošā Autoceļa C26 pievienojuma vietas likvidācija pie Autoceļa A5. Ziņojuma secināts, ka, izmantojot arī citus transportēšanas maršrutu alternatīvas, ar šobrīd iespējamiem pievienojumiem Autoceļam A5, pēc Autoceļa A5 paralēlā ceļa izbūves *Rail Baltica* izbūves ietvaros, derīgā materiāla izvešanas iespējas tiktu novirzītas pa minēto paralēlo ceļu.

- 3.4.3. Sākotnēji, novērtējot Paredzēto darbību, netika novērtēta derīgā materiāla izvešanas iespējas pa Autoceļa A5 paralēlo ceļu. Aktualizējot Ziņojumu, tas papildināts ar Paredzētās darbības rezultātā iegūtā materiāla transportēšanas radītajām ietekmēm pa Autoceļa A5 paralēlo ceļu tik tālu, cik to pieļauj pieejamā informācija par Paredzēto darbību, *Rail Baltica* IVN ziņojumā iekļautais ietekmju novērtējums un Satiksmes ministrijas³⁴ sniegtā informācija par Autoceļa C-40 un ceļu mezglu P132 un C-11 risinājumiem, tādejādi veicot iespējamās derīgo izrakteņu transportēšanas alternatīvas izvērtējumu.
- 3.4.4. Ierosinātāja vispusīgi vērtējusi divas alternatīvas smilts ieguves tehnoloģijas – ieguves laikā veicot ieguvi virs un zem pazemes ūdens līmeņa, to nepazeminot un pazeminot pazemes ūdens līmeni, veicot karjera ūdens atsūkņēšanu. Ziņojumā norādīts, ka smilts ieguves veikšana zem pazemes ūdens līmeņa, izmantojot karjera ūdeņu atsūkņēšanu, ir sarežģītāks un dārgāks ieguves veids, ar lielāku ietekmi uz vidi, it sevišķi piegulošo teritoriju hidroloģisko režīmu, tai skaitā arī Neriņas upes hidroloģisko režīmu. Izmaiņas hidroloģiskajā režīmā ietekmētu arī Darbības vietai blakusesošo³⁵ Eiropas Savienības aizsargājamo biotopu 7120 *Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās*, veicinot biotopa degradāciju. Izvērtējuma rezultātā pieņemts lēmums veikt derīgo izrakteņu ieguvi, nepazeminot pazemes ūdens līmeni.
- 3.4.5. Ziņojumā detalizēti vērtēti divi alternatīvi dīķsaimniecības tehnoloģijas risinājumi:
 - 3.4.5.1. Pirmā alternatīva - paredzēts veidot vienu dīķi ar virsmas laukumu 46,70 ha, tādejādi paredzot visas zivis audzēt kopā vienā dīķī.
 - 3.4.5.2. Otrā alternatīva - veidojami trīs atsevišķi dīķi ar kopējo virsmas laukumu 45,6 ha, tādejādi paredzot katrā dīķī audzēt dažādas sugas, nodrošinot daudzveidīgu un pilnvērtīgu komercmaksķerēšanas funkciju nodrošināšanu.
- 3.4.6. Ierosinātājas izvēlēto alternatīvu vērtējums un salīdzinājums veikts, pamatojoties uz Izstrādātājas izstrādātu novērtējuma sistēmu ballēs. Realizējot pirmo vai otro alternatīvu, atšķirība galvenokārt rodas hidroloģiskajā, hidroģeoloģiskajā un ainavas raksturojumā. Vērtējot dažādus iespējamo ietekmju faktorus un kritērijus, īstenojot kādu no dīķu ierīkošana veidiem, secināts, ka otrā alternatīva ir piemērotāka realizācijai, jo ir ar mazāku ietekmi uz vidi, nekā pirmā alternatīva. Pamatojoties uz Ziņojumā iekļauto alternatīvu vērtējumu, Biroja ieskatā otrās alternatīvas realizācija būtu piemērotāka, jo radītu mazāku ietekmi uz Darbības vietas apkārtnes hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, kā arī nodrošinātu Īpašumā esošo meliorācijas sistēmas elementu ekspluatāciju.
- 3.4.7. Ziņojumā apskatīta arī “0” alternatīva – situācija, ja Paredzētā darbība netiktu īstenota (pamatscenārijs). Ziņojumā norādīts, ka, neīstenojot Paredzēto darbību, Īpašumā saglabāsies lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Šajā gadījumā Paredzētās darbības

³³ Ziņojuma 15. pielikums.

³⁴ Ziņojuma 14. vai 18. pielikums.

³⁵ Biotopu 7120 Robežojas ar Īpašumu Z pusē.

neuzsākšana nemainīs esošo situāciju, bet tajā pašā laikā neveicinās sociālekonomisko procesu norisi un attīstību. Kā jau Birojs Programmā ir norādījis³⁶, tad *pamatscenārija novērtējums nav Paredzētās darbības alternatīvu novērtējums (to neaizstāj), bet veids, kā novērtēt, cik lielā mērā iemesls iespējamām negatīvām izmaiņām vides stāvoklī būtu tieši Paredzētā darbība.*

- 3.4.8. Kopumā secināms, ka Ziņojumā, ņemot vērā, ka Īpašuma teritoriju skar *Rail Baltica* projekta un Autoceļa A5 rekonstrukcijas projekta iespējamās realizācijas risinājumi, ir apzinātas derīgo izrakteņu ieguves tehnoloģiju alternatīvas, izvēloties ekonomiski izdevīgāku alternatīvu ar mazāku prognozējamo ietekmi uz vidi.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Pārvaldes 2020. gada 10. septembra Lēmums Nr. RI20SI0073 (Biroja reģ. Nr. 5-01/1546).
- 4.2. Izstrādātājas 2021. gada 6. janvāra elektroniskā pasta vēstule ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/24).
- 4.3. Ierosinātājas 2021. gada 12. februāra iesniegums "*Paredzētās darbības iesniegums dīķu ierīkošanai un derīgo izrakteņu ieguvei nekustamajā īpašumā "Lagūnas" Mārupes novadā*" ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/333).
- 4.4. Biroja 2021. gada 8. marta Lēmums Nr. 5-02/6 *par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu.*
- 4.5. Izstrādātājas 2021. gada 16. marta vēstule "*Par ietekmes uz vidi novērtējuma programmas pieprasījumu*" ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/595).
- 4.6. Izstrādātājas 2021. gada 19. marta elektroniskā pasta vēstule "*Paziņojuma papildinājums par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu*" ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/626).
- 4.7. Pašvaldības 2021. gada 31. marta vēstule Nr. 1/2-2/137 "*Par SIA "Sabiedrība Mārupe" paredzēto darbību*" (Biroja reģ. Nr. 5-01/707).
- 4.8. Izstrādātājas 2021. gada 8. aprīļa vēstule "*Par dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas" Mārupes novada ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu*" ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/758).
- 4.9. Izstrādātājas 2021. gada 9. aprīļa vēstule "*Par ietekmes uz vidi novērtējuma programmas papildinājumu pieprasījumu*" ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/761).
- 4.10. Izstrādātājas 2021. gada 27. aprīļa vēstule "*Par dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas" Mārupes novada ietekmes uz vidi novērtējuma atkārtotu sākotnējo sabiedrisko apspriešanu*" ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/887).
- 4.11. Izstrādātājas 2021. gada 28. aprīļa vēstule "*Par dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas" Mārupes novada ietekmes uz vidi novērtējuma pierobežnieku informēšanu*" ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/900).
- 4.12. Satiksmes ministrijas 2021. gada 7. aprīļa vēstule Nr. 15-01/1449 "*Par dīķu izveidi un derīgo izrakteņu ieguvi zemes īpašumā "Lagūnas" Mārupes novada*" (Biroja reģ. Nr. 5-01/748).
- 4.13. Pašvaldības 2021. gada 6. maija vēstule Nr. 1/2-2/226 "*Par SIA "Sabiedrība Mārupe" paredzēto darbību*" (Biroja reģ. Nr. 5-01/950).

³⁶ Programmas IV nodaļas 2.1. punkts.

- 4.14. Biroja 2021. gada 8. maija Programma Nr. 5-03/5 *ietekmes uz vidi novērtējumam dīķu ierīkošanai un derīgo izrakteņu ieguvei nekustamajā īpašumā "Lagūnas", Mārupes novadā*
- 4.15. Izstrādātājas 2022. gada 18. februāra vēstule *"Par SIA "Sabiedrība Mārupe" plānotās dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas" Mārupes novada ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedrisko apspriešanu"* ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/378).
- 4.16. Izstrādātājas 2022. gada 8. marta vēstule *"Par dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas" Mārupes novada ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedrisko apspriešanu"* ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/525).
- 4.17. Dabas aizsardzības pārvaldes 2022. gada 9. marta vēstule Nr. 4.9/1425/2022-N *"Par ietekmes uz vidi novērtējumu dīķu ierīkošanai un derīgo izrakteņu ieguvei nekustamajā īpašumā "Lagūnas", Mārupes novadā"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/531).
- 4.18. Dienesta 2022. gada 18. marta vēstule Nr.2.4/2073/RI/2022 *"Par SIA "Sabiedrība Mārupe" ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/619).
- 4.19. Satiksmes ministrijas 2022. gada 25. marta vēstule Nr. 15-01/983 *"Par SIA "Sabiedrība Mārupe" plānotās dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas", Mārupes novadā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma iesniegšanu"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/670).
- 4.20. Pašvaldības 2022. gada 25. marta vēstule Nr. 1/2.1-3/549 *"Par dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas" "* (Biroja reģ. Nr. 5-01/672).
- 4.21. Septiņu fizisku personu 2022. gada 25. marta vēstule *"Priekšlikumi"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/685).
- 4.22. Izstrādātājas 2022. gada 7. septembra vēstule *"Par SIA "Sabiedrība Mārupe" plānotās dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas", Mārupes novadā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma iesniegšanu"* ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1833).
- 4.23. Izstrādātājas 2022. gada 7. septembra vēstule *"Par SIA "Sabiedrība Mārupe" plānotās dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas", Mārupes novadā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma iesniegšanu"* un *"SIA "Sabiedrība Mārupe" Dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas", Mārupes novadā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums"* ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/1840).
- 4.24. LVC 2022. gada 13. septembra vēstule Nr. 4.3/14872 *"Atsauksme par izstrādāto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu "Dīķu ierīkošana un derīgo izrakteņu ieguve nekustamajā īpašumā "Lagūnas", Mārupes novadā" "* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1873).
- 4.25. CAA 2022. gada 14. septembra vēstule Nr.01-8/1555 *"Par ietekmes uz vidi novērtējumu"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1878).
- 4.26. Pašvaldības 2022. gada 10. oktobra vēstule Nr. 1/2.1-3/2117 *"Par dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas" ietekmes uz vidi novērtējumu"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/2072).
- 4.27. Lidostas "Rīga" 2022. gada 11. oktobra vēstule Nr. N-2022-3874 *"Par ietekmes uz vidi novērtējumu"* ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/2074).
- 4.28. Satiksmes ministrijas 2022. gada 11. oktobra vēstule Nr.15-01/2974 *"Par SIA "Sabiedrība Mārupe" paredzētās darbības – dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu*

ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas", Mārupes novadā ietekmes uz vidi novērtējuma aktualizēto ziņojumu" (Biroja reģ. Nr. 5-01/2076).

- 4.29. Biroja 2022. gada 21. oktobra vēstule Nr. 5-01/1042/2023 "*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*".
- 4.30. Dienesta 2022. gada 28. oktobra vēstule Nr. 2.3/AP/7180/2022 "*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*" (Biroja reģ. Nr. 5-01/2076).
- 4.31. Biroja 2022. gada 31. oktobra vēstule Nr. 5-01/1062/2023 "*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*".
- 4.32. SIA "*Eiropas dzelzceļa līnijas*" (turpmāk – EDzL) 2022. gada 23. novembra vēstule Nr. 2.4.N/2022-1833 "*Par Rail Baltica ritošā sastāva Jaunmārupes AV īstenošanu*" (Biroja reģ. Nr. 5-01/2362).
- 4.33. Izstrādātājas 2023. gada 19. aprīļa vēstule "*Par SIA "Sabiedrība Mārupe" plānotās dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas" ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma aktuālās redakcijas iesniegšanu*" un "*SIA "Sabiedrība Mārupe" Dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas", Mārupes novadā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums*" ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/998).
- 4.34. Izstrādātājas 2023. gada 19. aprīļa vēstule "*Par SIA "Sabiedrība Mārupe" plānotās dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas" ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma aktuālās redakcijas iesniegšanu*" ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1006).
- 4.35. Biroja 2023. gada 3. maija vēstule Nr. 5-01/578/2023 "*Par IVN Ziņojuma aktualizēto redakciju*".
- 4.36. Izstrādātājas 2023. gada 19. maija vēstule "*Par SIA "Sabiedrība Mārupe" plānotās dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas" ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma aktuālās redakcijas iesniegšanu*" un "*SIA "Sabiedrība Mārupe" Dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā "Lagūnas", Mārupes novadā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums*" ar 22. pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1323).

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. IVN ietvaros notika divas Sākotnējās apspriešanas. Pirmo reizi Paredzētās darbības IVN Sākotnējā apspriešana norisinājās no 2021. gada 16. marta līdz 6. aprīlim. Paziņojums par Paredzēto darbību tika publicēts laikrakstā "*Rīgas aprīņka avīze*" 2021. gada 16. marta izdevumā Nr. 21 (9135) un 19. marta izdevumā Nr. 22 (9136), ievietots tīmekļvietnēs www.marupe.lv, www.videseksperti.lv un www.vpvb.gov.lv. Atbilstoši Ierosinātājas iesniegtajiem pirmās Sākotnējās apspriešanas materiāliem par Paredzēto darbību individuāli informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu.
- 5.1.2. Ņemot vērā Pašvaldības 2021. gada 31. marta vēstulē Nr. 1/2-2/137 norādītos iebildumus saistībā ar paziņojuma publicēšanu laikrakstā "*Rīgas aprīņka avīze*", Ierosinātāja izsludināja atkārtotu Sākotnējo apspriešanu. Atkārtotā Sākotnējā apspriešana norisinājās no 2021. gada 9. aprīļa līdz 30. aprīlim. Paziņojums par

Paredzēto darbību tika publicēts laikrakstā “*Mārupes vēstis*” 2021. gada 9. aprīļa izdevumā, ievietots tīmekļvietnēs www.marupe.lv, www.videseksperti.lv un www.vpvb.gov.lv. Atbilstoši Ierosinātās iesniegtajiem atkārtotās Sākotnējās apspriešanas materiāliem par Paredzēto darbību atkārtoti individuāli informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu. Abu Sākotnējo apspriešanu laikā sabiedrība varēja iegūt informāciju par Paredzēto darbību un iepazīties ar sagatavotajiem dokumentiem Mārupes novada Mazcenas bibliotēkā (Mazcenu aleja 33/3, Jaunmārupe, Mārupes novads) un tīmekļvietnē www.marupe.lv sadaļas *Sabiedrība*, apakšsadaļā *Vide un Infrastruktūra* un tās apakšsadaļā *IVN paziņojumi* un Izstrādātās tīmekļvietnē.

5.1.3. Sākotnējās apspriešanas, saskaņā ar likuma “*Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums*” (turpmāk – Covid-19 likums) 20. pantu un *Pārejas noteikumu* 3. punktu, tika organizētas neklātienēs formā:

5.1.3.1. Pirmā Sākotnējās apspriešanas sanāksme neklātienēs formā (attālināti) notika no 2021. gada 29. marta līdz 2021. gada 6. aprīlim, kuras laikā ieinteresētās puses varēja sūtīt jautājumus uz Paredzētās darbības IVN izstrādātāja e-pasta adresi: birojs@videseksperti.lv. Videoprezentācija bija pieejama tīmekļvietnēs www.marupe.lv un www.videseksperti.lv/pazinojumi sākot ar 2021. gada 29. marta plkst. 10.00, videoprezentāciju bija iespējams saņemt e-pastā, rakstot uz birojs@videseksperti.lv vai zvanot 27507017. Tiešsaistes videokonference notika 31. martā plkst. 18.00 neklātienēs formā, saskaņā ar Covid-19 likumu. Pieejas saite tika publicēta 2021. gada 30. marta Izstrādātās tīmekļvietnē www.videseksperti.lv.

5.1.3.2. Atkārtotā Sākotnējās apspriešanas sanāksme neklātienēs formā (attālināti) notika no 2021. gada 20. aprīļa līdz 2021. gada 26. aprīlim, kuras laikā ieinteresētās puses varēja sūtīt jautājumus uz Paredzētās darbības IVN izstrādātāja e-pasta adresi: birojs@videseksperti.lv. Videoprezentācija bija pieejama tīmekļvietnēs www.marupe.lv un www.videseksperti.lv/pazinojumi sākot ar 2021. gada 20. aprīļa plkst. 10.00, videoprezentāciju bija iespējams saņemt e-pastā, rakstot uz birojs@videseksperti.lv vai zvanot 27507017. Tiešsaistes videokonference notika 20. aprīlī plkst. 17.30 neklātienēs formā platformā “*ZOOM*” saskaņā ar Covid-19 likumu. Pieejas saite tika publicēta Izstrādātās tīmekļvietnē www.videseksperti.lv 19. aprīlī.

5.1.4. Saskaņā ar abu Sākotnējo apspriešanas sanāksmju protokoliem Izstrādātās e-pastā netika saņemti jautājumi par Paredzēto darbību un IVN procedūru, savukārt videoprezentācijai no 2021. gada 29. marta līdz 6. aprīlim bija 22 skatījumi, bet videoprezentācijai no 20. aprīļa līdz 26. aprīlim bija 46 skatījumi.

5.1.5. Pirmās Sākotnējās apspriešanas sanāksmes laikā tās dalībnieki interesējās par to, kādam mērķim tiek ierīkoti paredzētie dīķi, kā arī Paredzētās darbības vērtēšanu kopskatā ar *Rail Baltica* projektu un Autoceļa A5 rekonstrukcijas projektu. Savukārt pašvaldības ceļu būvinženieris sapulcē norādīja, ka, uzsākot “*Rail Baltica*” būvniecību, Ierosinātās iecerētā piekļuve Autoceļam A5 vairs nebūs iespējama, tādejādi Ierosinātājai ir jāmeklē citi risinājumi derīgo izrakteņu transportēšanai. Atkārtotā Sākotnējā sanāksmē pašvaldības pārstāvji norādīja, ka joprojām nav skaidrs Paredzētās darbības mērķis – zivsaimniecība vai derīgo izrakteņu ieguve, kas kavē iespēju novērtēt tās atbilstību Teritorijas plānojumam. Sapulcē tiek norādīts par iespējamām problēmām, kas saistītas ar derīgo izrakteņu transportēšanu no Paredzētās darbības vietas, ņemot vērā *Rail Baltica* projekta realizāciju. Atkārtotajā Sākotnējā sanāksmē sabiedrība izrādījusi interesi par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz pazemes ūdeņu plūsmām, kā arī

iespējamām savstarpējām ietekmēm ar Paredzētās darbības tuvumā esošo piesārņoto vietu – Mārupes sadzīves atkritumu izgāztuvi.

- 5.1.6. Sākotnējo sabiedrisko apspriešanu ietvaros tika saņemta Pašvaldības 2021. gada 31. marta vēstule Nr. 1/2-2/137 un 2021. gada 6. maija vēstule Nr. 1/2-2/226, kā arī Satiksmes ministrijas 2021. gada 7. aprīļa vēstule Nr. 15-01/1449 ar priekšlikumiem un prasībām ietekmes uz vidi novērtējumam, kas jāizvērtē IVN ietvaros. No iesniegtajiem materiāliem³⁷ konstatējams, ka Ierosinātāja ir informēta par *Rail Baltica* būvniecību un tās trases iespējamo novietojumu Īpašuma teritorijā, kā arī par Autoceļa A5 paplašināšanas ieceri, kas tiks ņemta vērā un vērtēta IVN procesa gaitā.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana norisinājās no 2022. gada 21. februārim līdz 2022. gada 25. martam. Paziņojums par Paredzētās darbības Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta “*Mārupes vēstis*” 2022. gada 21. februāra izdevumā un ievietots tīmekļvietnēs www.marupe.lv, www.videseksperti.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams tīmekļvietnēs www.marupe.lv un www.videseksperti.lv, kā arī klātienē Mārupes novada pašvaldībā (Daugavas ielā 29, Mārupē) pirmdienās un ceturtdienās no plkst. 9.00 līdz 18.00, otrdienās un trešdienās no plkst. 9.00 līdz 17.00, piektdienās no plkst. 9.00 līdz 15.00.
- 5.2.2. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksme notika neklātienēs formā (attālināti) saskaņā ar Covid-19 likuma 20. pantu. Videoprezentācija bija pieejama Pašvaldības tīmekļvietnēs www.marupe.lv un www.videseksperti.lv sākot ar 2022. gada 1. martu plkst. 10.00. Tiešsaistes videokonference notika 2. martā plkst. 17.30 platformā “Zoom”, pieejas saite tika publicēta tīmekļvietnēs: [videseksperti.lv](http://www.videseksperti.lv) (2022. gada 1. martā plkst. 10:00) un www.marupe.lv. Neklātienēs apspriešanas sanāksme notika no 2022. gada 1. līdz 7. martam, kuras laikā bija iespēja uzdot jautājumus par IVN un Paredzēto darbību saņemt atbildes ar elektroniskā pasta (birojs@videseksperti.lv) starpniecību. Minētajā laikā netika saņemti jautājumi par IVN un Ziņojumu.
- 5.2.3. Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Ziņojumu Birojā varēja iesniegt līdz 2022. gada 25. martam. Šajā periodā Birojā tika saņemts Dienesta, Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP), Satiksmes ministrijas, Pašvaldības un septiņu fizisku personu kolektīva viedoklis un priekšlikumi par Ziņojumu, kas nosūtīti arī Ierosinātājam un Izstrādātājam, Ziņojuma un vērtējuma papildināšanai. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas materiāli pievienoti Ziņojuma 13.1., 13.2. un 13.3. pielikumā.

5.3. Sabiedrības informēšana un ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2022. gada 7. septembrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts tīmekļvietnēs www.marupe.lv, www.videseksperti.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļvietnē www.videseksperti.lv.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojs saņēma:

- 5.3.2.1. LVC 2022. gada 13. septembra vēstuli Nr. 4.3/14872 “*Atsauksme par izstrādāto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu “Dīķu ierīkošana un derīgo izrakteņu ieguve nekustamajā īpašumā “Lagūnas”, Mārupes novadā”*”, kurā LVC neiebilst

³⁷ Tai skaitā Pilnvarotā personas 2021. gada 12. februāra iesniegums ar tam pievienotiem materiāliem, kurš tika vērtēts pieņemot Lēmumu Nr. 5-02/6.

izstrādātajam Ziņojumam un Paredzētajai darbībai, ja tiek ievērotas Ziņojuma 2.6. nodaļā “*Piebraukšanas iespējas dīkssaimniecības teritorijai un pievedceļu raksturojums*” minētās prasības pievienojuma pie Autoceļa A5 modificēšanai.

5.3.2.2. CAA 2022. gada 14. septembra vēstuli Nr. 01-8/1555 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”. CAA informē, ka tai nav papildu priekšlikumu Ziņojuma pilnveidošanai.

5.3.2.3. Pašvaldības 2022. gada 10. oktobra vēstuli Nr. 1/2.1-3/2117 “*Par dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā “Lagūnas” ietekmes uz vidi novērtējumu*”. Izvērtējot aktualizēto Ziņojumu Pašvaldība vērš uzmanību uz vairākiem jautājumiem, attiecībā uz kuriem aicina ietvert Atzinumā nosacījumus darbības īstenošanai³⁸, tai skaitā:

5.3.2.3.1. Ņemot vērā Pašvaldības viedokli par Paredzēto darbību un tās atbilstību Teritorijas plānojumam, atzinumā iekļautajiem nosacījumiem jābūt vēršiem uz konkrētā mērķa sasniegšanu (saistīti ar ietekmju vērtējumu un prasībām rekultivācijas projektam).

5.3.2.3.2. Attiecībā uz piebraukšanas un transportēšanas iespējām - ņemot vērā ka šobrīd transportēšana paredzēta pa pašvaldības autoceļu C-26 A - *Medumi* (grants segums) un tālāk pa Autoceļu A5, jānodrošina satiksmes drošība, atbilstoši LVC norādījumiem pirms rakšanas darbu uzsākšanas. Pašvaldība neizskata iespēju paredzēt piebraukšanu un transportēšanu no Īpašuma organizēt caur ciemu teritorijām, tai skaitā arī laika periodā īstenojot dzelzceļa *Rail Baltica* un ar to saistītās infrastruktūras izbūvi, kā arī Jaunmārupes depo būvdarbu izpildes laikā. Pēc *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas un ar to saistītās infrastruktūras izbūves, piekļuvi un transportēšanu Īpašumam organizēt pa paralēli Autoceļam A5 jaunizbūvētajiem autoceļiem.

5.3.2.3.3. Ierosinātajai pirms darbu uzsākšanas jāvēršas Pašvaldībā, lai saskaņotu piebraukšanas un transportēšanas ceļus, atbilstoši *Rail Baltica* dzelzceļa un Autoceļa A5 infrastruktūras izbūves laikā un pēc izbūves.

5.3.2.3.4. Paredzēt līdzdalību pašvaldības ceļu atjaunošanā, uzlabošanā un uzturēšanā proporcionāli ceļu izmantošanai. Attiecīgi kontroles nodrošināšanas nolūkos, nodrošināt informācijas sniegšanu Pašvaldībai par kravu apjomiem un iespējamo kravu skaita diversifikāciju pa iespējamajiem alternatīviem maršrutiem. Ņemot vērā minēto Ierosinātāja Ziņojumā norādījusi, ka pirms darbu uzsākšanas Mārupes novada pašvaldībā saskaņos piebraukšanas un transportēšanas ceļus, atbilstoši *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas un Autoceļa A5 infrastruktūras izbūves laikā un pēc izbūves. Kā arī paredzēs līdzdalību pašvaldības ceļu atjaunošanā, uzlabošanā un uzturēšanā proporcionāli ceļu izmantošanai.

5.3.2.3.5. Papildus Pašvaldība aicina AS “*RB Rail*” informēt Ierosinātāju par plānotā Jaunmārupes depo atrašanās un būvniecības vietu, lai Ierosinātāja varētu pielāgot un paredzēt resursus plānoto dīķu pārplānošanai, kā arī resursus atradnes aizbēršanai, ja tas būs nepieciešams.

5.3.2.4. Lidostas “*Rīga*” 2022. gada 11. oktobra vēstuli Nr. N-2022-3874 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” ar viedokli, ka Ziņojumā nav atsauces uz Lidostas “*Rīgas*” nosūtīto 2021. gada 28. augusta vēstuli Nr. 2021-1481 Izstrādātajam par

³⁸ Pamatā Pašvaldības piedāvātie nosacījumi, kuri būtu jāietver Atzinumā, noteikti ārējos normatīvajos aktos, tai skaitā pašvaldības saistošajos noteikumos, noteiktās prasības ir beznosacījuma prasība un ir Ierosinātājai saistošas.

Paredzēto darbību, kurā tā norādījusi, ka, identificējot potenciāli nepieņemami augstu riska līmeni attiecībā uz putnu un dzīvnieku klātbūtni, Lidosta “Rīga” nevar atbalstīt minētā projekta īstenošanu drošības apsvērumu dēļ. Vēstulē norādīts, ka izteikusi Lidosta “Rīga” negatīvu viedokli projekta realizācijai arī 2021. gada 1. oktobrī Ierosinātājam, CAA un Pašvaldībai adresētajā vēstulē Nr. 2021-1768.

- 5.3.2.5. Satiksmes ministrijas 2022. gada 11. oktobra vēstuli Nr. 15-01/2974 “*Par SIA “Sabiedrība Mārupe” paredzētās darbības – dīķu ierīkošanas un derīgo izrakteņu ieguves nekustamajā īpašumā “Lagūnas”, Mārupes novadā ietekmes uz vidi novērtējuma aktualizēto ziņojumu*”, kurā norādīts, ka ministrija sadarbībā ar RB Rail AS un SIA “*Eiropas Dzelzceļa līnijas*” ir izvērtējusi aktualizēto Ziņojumu un, ņemot vērā *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas un ar to saistītās infrastruktūras, tai skaitā Jaunmārupes depo, būvniecības vietas atrašanos Paredzētās darbības tuvumā, sniedza atzinumu, tai skaitā norādot, ka Ziņojumā vērtējama ietekme arī transportēšanas maršrutā un tā reprezentatīvajos posmos, ņemot vērā *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas un Autoceļa A5 rekonstrukcijas projektu iespējamās realizācijas risinājumus. Tāpat secinot, ka ir veikti papildinājumi Ziņojumā, ņemot vērā iepriekš izteikto lūgumu Ziņojumā iekļaut prasību, ka derīgo izrakteņu ieguves projekts saskaņojams arī ar Satiksmes ministriju. Satiksmes ministrija lūdz virkni prasību iekļaut Atzinumā kā nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama, t.sk. attiecībā uz dīķu ierīkošanas secību, ka ļautu samazināt savstarpējās ietekmes risinājumus un līdzsvarotu risinājumus, ņemot vērā Jaunmārupes depo iespējamo izvietojumu. Ņemot vērā minēto, Ierosinātāja norādījusi, ka dīķu ierīkošana tiks uzsākta pēc iespējas attālināti no *Rail Baltica* trases un plānotā Jaunmārupes depo teritorijas, Pamatojoties uz Lidostas “Rīga” sniegto viedokli par Paredzēto darbību, Satiksmes ministrija nevar atbalstīt Paredzētās darbības īstenošanu no lidojuma drošuma viedokļa.
- 5.3.2.6. Konsultācijās Lidosta “Rīga” norādījusi, ka tās pienākums ir pārraudzīt lidlauka apkārtni, tajā skaitā pārraudzīt tādu zonu izveidi, kuras var veicināt savvaļas dzīvnieku aktivitāti, kas varētu kaitēt gaisa kuģu ekspluatāciju. Lidosta “Rīga” uzsver, ka jebkurš risks primāri ir vērtējams kopsakarā ar minētajiem apsvērumiem, tajā skaitā kopējām sabiedrības interesēm, un atsevišķu komercsabiedrību komerciālās intereses nevar prevalēt pār minētām sabiedrības tiesībām saņemt Lidostas “Rīga” nodrošinātus drošus un atbilstošus gaisa satiksmes pakalpojumus. Pasākumu komplekss, kas ir īstenojams attiecībā uz lidojuma drošuma apdraudējuma, ir īstenojams nepārtraukti un regulāri, skrupulozi ievērojot ne vien ornitologu rekomendācijas, bet arī ņemot vērā Lidostas “Rīga” apsvērumus. Ievērojot minēto, Lidosta “Rīga” aicina Ierosinātāju uz konstruktīvu sadarbību, tai skaitā vienojoties par savstarpēju sadarbības līguma noslēgšanu ar mērķi noteikt izpildāmas saistības, kurās ietvertas ornitologu rekomendācijas un Lidostas “Rīga” prasības, vienlaikus tajā paredzot pielīgto saistību kontroli, atbildību un efektīvu uzņemto saistību pārraudzību³⁹.
- 5.3.2.7. Dienesta 2022. gada 28. oktobra vēstule Nr. 2.3/AP/7180/2022 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”. Dienests secina, ka būtisks faktors ir šobrīd neskaidrā situācija ar Autoceļa A5 pārbūvi un *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas izbūvi. Atbilstoši Ziņojumā un LVC 2019. gada 9. jūnija vēstulē Nr. 2.1/9093 minētajam šo infrastruktūras objektu būvdarbi varētu izmainīt derīgo izrakteņu izvešanas risinājumus no teritorijas. Ņemot vērā to, ka Ziņojumā norādītais transportēšanas maršruts var mainīties, var mainīties arī ietekmes uz vidi (piemēram, gaisa

³⁹ Ziņojuma 19. pielikums.

kvalitāte un trokšņa līmenis atkarībā no derīgo izrakteņu izvešanas ceļiem). Līdz ar to Dienests aicina paredzēt vairākas iespējamās alternatīvas derīgo izrakteņu izvešanai un izvērtēt to ietekmi uz vidi un cilvēku veselību. Dienests arī norāda, ka Paredzētās darbības norises vieta atrodas zonējuma *Lauksaimniecības teritorijas* (L), kur derīgo izrakteņu ieguve nav noteikta kā atļautā izmantošana. Lai novērstu neatbilstību starp Īpašuma atļauto izmantošanu un Paredzēto darbību, Darbības vietai būtu jāizstrādā lokālpārplānojums, lai, nomainot zonējumu, kurā atrodas Īpašums ar plānoto darbību, Ziņojumā vērtētā darbība būtu atļautā teritorijas izmantošana.

- 5.3.3. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, Birojs ar 2022. gada 21. oktobra vēstuli Nr. 5 – 01/1042/2022 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”⁴⁰ Ierosinātajai lūdza sniegt papildus informāciju un vērtējumu vēstulē norādītiem Biroja komentāriem un saņemtajiem institūciju viedokļiem.

5.4. Sabiedrības informēšana par papildinātajiem Ziņojumiem:

- 5.4.1. Papildinātais Ziņojums Birojā tika iesniegts 2023. gada 19. aprīlī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts tīmekļvietnēs www.marupe.lv, www.videseksperti.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļvietnē www.videseksperti.lv. Informācija par Ziņojumā veiktajiem labojumiem iekļauti tā 21.2. pielikumā. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, Birojs ar 2023. gada 3. maija vēstuli Nr. 5 – 01/578/2023 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” Ierosinātajai lūdza sniegt papildus informāciju.
- 5.4.2. Aktualizētais Ziņojums Birojā tika iesniegts 2023. gada 18. maijā. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts tīmekļvietnēs www.marupe.lv, www.videseksperti.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojums uz šī atzinuma sagatavošanas brīdi pieejams Izstrādātājas tīmekļvietnē www.videseksperti.lv. Informācija par Ziņojumā veiktajiem labojumiem, iekļauti Ziņojuma 22.2. pielikumā.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Ziņojumā ir novērtētas iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tajā skaitā ietekmes, kuras tiks radītas izstrādei paredzētās teritorijas sagatavošanas, smilts ieguves un transportēšanas laikā. Ziņojumā vērtēta Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni, tajā skaitā iegūtā materiāla transportēšanas ietekme iepriekš minētajos aspektos, ietekme uz Darbības vietas un apkārtējās teritorijas bioloģisko daudzveidību un īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, ietekme uz apkārtnes hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, augsnes struktūras un mitruma režīma izmaiņām, kā arī ainavas daudzveidību, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem, kā arī citiem aspektiem. Novērtēts, ka Paredzētās darbības rezultātā palielināsies līdzšinējā satiksmes intensitāte. Ieguves un transportēšanas ietekmes, – galvenokārt putekļi un troksnis, ir būtiskākie traucējumi, ko ikdienā izjūt iedzīvotāji. Tādēļ risinājumi, lai šādas ietekmes pēc iespējas samazinātu un pārvaldītu, neradītu apgrūtinājumu, kas pārsniedz pieļaujamās robežvērtības, ir viens no IVN uzdevumiem. Birojs secina, ka kopumā būtiskākie iebildumi pret Paredzēto darbību saņemti no Lidostas “*Rīga*” saistībā ar drošības apsvērumiem, jo Paredzētās darbības realizācijas gadījumā veidojas objekts, kas var veicināt putnu masveida pulcēšanos⁴¹ lidlauka apkārtnē.

⁴⁰ Dienesta 2022. gada 28. oktobra vēstule Nr. 2.3/AP/7180/2022 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” Ierosinātajai tika nosūtīta ar 2022. gada 31. oktobra vēstuli Nr. 5-01/1062/2022 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”.

⁴¹ Ziņojuma 19. pielikums.

- 6.2. No Ziņojuma izriet, ka Paredzētās darbības īstenošana paredzēta, ievērojot normatīvo aktu prasības, tādēļ Birojam atkārtoti uz tām norādīt (un tās iekļaut savos nosacījumos) nav nepieciešams. Paredzētā darbība realizējama tikai atbilstoši Ziņojumā vērtētajiem nosacījumiem, nepārsniedzot noteiktos un/vai aprēķinātos robežlielumus un mērķlielumus, kā arī īstenojot ietekmes novēršanas vai mazināšanas pasākumus, kādus Ierosinātāja Ziņojumā apņēmusies nodrošināt. **Birojs šajā atzinumā atkārtoti nenorāda arī tos ietekmju mazinošos pasākumus, kas jau analizēti un aprakstīti Ziņojumā (inženiertehnisko un organizatorisko pasākumu ietekmes uz vidi novēršanai vai samazināšanai apkopojums sniegts Ziņojuma 4.13. nodaļā) un tā pielikumos (tajā skaitā ietekmju modelēšanā izmatotie ievaddati) un kuri ir obligātā prasība Paredzētās darbības realizācijas gadījumā. Citādā veidā kā novērtēts Ziņojumā, Paredzētā darbība nav pieļaujama.**
- 6.3. Ja Paredzētās darbības realizācijas gaitā tiek noteiktas izmaiņas tehnoloģiju, izvietojuma vai infrastruktūras risinājumos, kas Ziņojuma gaitā nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums un, ja nepieciešams, – ietekmes sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punktu.
- 6.4. Novērtējuma likuma 24. pants noteic: *“Ierosinātāja pienākums ir nodrošināt: 1) iesniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu, kā arī ziņojuma sagatavošanu atbilstoši šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām; 2) ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kuri paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu un, ja iespējams, atlīdzinātu paredzētās darbības būtisko negatīvo ietekmi uz vidi.”*
- 6.5. Ņemot vērā Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Birojam ir tiesības noteikt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā. Izvērtējis Ziņojumu un saistīto ietekmes uz vidi novērtējuma dokumentāciju, tajā skaitā sabiedriskās apspriešanas ietvaros paustos sabiedrības, valsts un pašvaldību institūciju un juridisko personu atsauksmes par Ziņojumu, Birojs kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē šādus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītos ietekmes uz vidi aspektus:
- 6.5.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp transportēšanas ietekmes.
- 6.5.2. Troksnis un tā izplatība, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas.
- 6.5.3. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas.
- 6.5.4. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, tai skaitā Natura 2000 teritoriju, ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem.
- 6.5.5. Citi ar Paredzētās darbības realizāciju saistītie aspekti, tostarp iespējamā ietekme uz gaisa satiksmi.
- 6.6. **Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:**
- 6.6.1. **Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp transportēšanas ietekmes:**
- 6.6.1.1. Ziņojumā identificēts, ka galvenie gaisu piesārņojošo vielu emisijas avoti Paredzētās darbības rezultātā ir daļiņu emisija no smilts ieguves (sagatavošanas, iegūšanas virs gruntsūdens līmeņa, glabāšanas, transportēšanas), kā arī daļiņu un gāzveida vielu piesārņojums no izmantotās tehnikas un transportlīdzekļu dzinējiem. Tuvākā dzīvojamā apbūve atrodas Vētras ciemā - mājas “Zandeļi”,

“*Sniedziņi*”, “*Ozoliņi C*”, “*Muižnieki*”, “*Annas*” apmēram 0,8-0,9 km attālumā ZR virzienā no Paredzētās darbības teritorijas ārējās robežas. Tuvāko dzīvojamās apbūves teritoriju novietojums attiecībā pret Paredzētās darbības teritoriju un transportēšanas ceļiem apkopots Ziņojuma 3.2. un 3.3. tabulās.

- 6.6.1.2. Gaisa kvalitātes novērtējumu veikusi Izstrādātāja, ņemot vērā gan LVĢMC sniegto informāciju par esošo gaisa piesārņojumu līmeni (Ziņojuma 5.7. pielikums) Darbības vietas apkārtnē, gan arī aprēķinu ceļā iegūtās gaisu piesārņojošo vielu emisijas no esošām darbībām un Paredzētās darbības. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķini veikti izmantojot datorprogrammu AERMOD View (izstrādātājs - Lakes Environmental, beztermiņa licence AER0006618). Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķināšanai izmatots modelis “*AERMOD*” (licences Nr. AER0010373, licence bez termiņa), kura izmantošana, atbilstoši Ziņojumā norādītajam, ir saskaņota ar Dienestu.
- 6.6.1.3. Tā kā LVĢMC sniegtajos datos nav ietverta informācija par gaisa piesārņojumu no Paredzētās darbības tuvumā esošajām derīgo izrakteņu ieguves vietām, izvērtējot esošo gaisa kvalitāti, tika veikti gaisa piesārņojošo vielu emisijas aprēķini Īpašumā esošās atradnes “*Lagūnas*” 1. un 2. laukumiem, kūdras un smilts atradnei “*Gundegas*”, kas robežojas ar Īpašumu, un smilts atradnei “*Kūdra krautuve*”, kas atrodas uz A no zemes Īpašuma, kā arī ar derīgo izrakteņu izvešanu saistītajām transporta plūsmām, Darbības vietā esošai digestāta krātuvei, kas ietver krātuves uzpildīšanu un digestāta izvešanu⁴². Aprēķinos izmantotās tehnikas vienības un to darba laika fonds, un noslodzes koeficienti norādīti Ziņojuma 3.19. tabulā. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu rezultāti esošajā situācijā apkopoti Ziņojuma 4.17. tabulā un Ziņojuma 5.2. un 5.8. pielikumā⁴³.
- 6.6.1.4. Attiecībā uz Paredzētās darbības realizācijas laikā esošo fona gaisa kvalitātes raksturojumu tiek pieņemts, ka atradnes “*Lagūnas*” 1. un 2. laukumā rakšanas darbi būs beigušies, jo Ierosinātāja Paredzēto darbību plānojusi uzsākt pēc ieguves darbu pabeigšanas atradnes “*Lagūnas*” 1. un 2. laukumā. Ierosinātāja arī ir konsultējusies ar atradnes “*Gundegas*” izstrādātāju, kura norādījusi, ka turpmāk nav plānota un pašlaik notiek jau ūdenstilpes krastu labiekārtošana, bet, ņemot vērā to, ka netika saņemts rakstisks apstiprinājums, aprēķinos tika pieņemts, ka atradnē “*Gundegas*” ieguve tiks veikta. Pieņemts, ka Paredzētās darbības īstenošanas laikā tiks veikta ieguve atradnē “*Kūdras krautuve*”. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu rezultāti, kas atspoguļo fona gaisa kvalitātes raksturojumu, plānotā situācijā apkopoti Ziņojuma 4.15. tabulā un Ziņojuma 5.6. pielikumā.
- 6.6.1.5. Dīķu izveides darbu tehnikas radītais piesārņojums tiek apskatīts kā laukumveida emisijas avots. Aprēķinu vienkāršošanai tiek pieņemts, ka visi emisiju avoti (arī paredzētā dīķu ierīkošanas vieta) atrodas nulles līmenī, jo, uzsākot dīķu rakšanu un noņemot slāni virs gruntsūdens līmeņa, ir prognozējama vislielākā ietekme uz gaisa kvalitāti apkārtējā teritorijā.
- 6.6.1.6. Vērtējot Paredzētās darbības radīto ietekmi uz gaisa kvalitāti, konstatējams, ka tieši dīķu ierīkošana atstās būtiskāko ietekmi uz gaisa kvalitāti. Dīķu ierīkošanas procesā gaisu piesārņojošo vielu emisijas radīs kāpurķēžu ekskavatoru, frontālo iekrāvēju, kravas mašīnu un zemessūcēja ar dīzeļģeneratoru iekšdedzes dzinēji.

⁴² Esošas situācijas emisijas avoti attēloti Ziņojuma 3.31. attēlā.

⁴³ Ņemot vērā Noteikumu Nr.182 34. punktā noteikto, ka *grafiskā formā piesārņojošo vielu izkliedes aprēķini jāattēlo summārajai koncentrācijai, ja maksimālā aprēķinātā piesārņojošās vielas summārā koncentrācija ārpus darba vides pārsniedz 40 % no gaisa kvalitātes normatīva vai vadlīnijās noteiktā robežlieluma vai mērķlieluma*. Ziņojuma 5.8. pielikumā attēlota tikai daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} izkliede, kura attiecīgi sastāda PM₁₀ 45,2% un PM_{2,5} 50,9% no piesārņojošās vielas summārā koncentrācijas.

Putekļu emisijas veidosies augsnes un smilts ieguves, pārkraušanas, transportēšanas un pagaidu uzglabāšanas rezultātā. Aprēķinos pieņemto ieguves darbu un iekārtu darba laiki gada ietvarā norādīti šī atzinuma 3.3.5.1. un 3.3.5.2. punktos. Aprēķinos pieņemts arī, ka gada laikā plānots izvest vidēji 300 000 m³ smilts, aleirīta materiāla un 12 400 m³ augsnes materiāla. Maksimālais reisu skaits dienā smilts, aleirīta izvešanai - 66 reisi, augsnes izvešanai - 4 reisi. Gaisa piesārņojuma izplatības novērtējums tika veikts ņemot vērā ceļu mitrināšanu sausā laikā un putekļainā laikā. Gaisa piesārņojošo vielu modelētās izkļiedes vizualizācijas norādītas Ziņojuma 5.4. pielikumā.

- 6.6.1.7. Aprēķinos pieņemts, ka vienlaicīgi uzglabājams smilts, aleirīta daudzums nepārsniegs 20 000 m³ materiāla, savukārt augsnes daudzums 30 000 m³, pieņemot arī sliktāko uzglabāšanas scenāriju, to veicot visu gadu – 12 mēneši gadā, 24 h/dnn (8760 h/a). Aprēķinos pieņemts, ka derīgā materiāla izvešanai izmantotā tehnika nebūs vecāka par 2010. izgatavošanas gadu, uz kuru attiecināms ES emisijas V līmeņa standarts⁴⁴. Derīgā materiāla ieguvē izmantojamai teknikai frontālajam iekrāvējam pieņemts ES emisijas V līmeņa standarts, bet kāpurķēžu ekskavatoriem un zemessūcēja ģeneratora ES emisijām - IV līmeņa standarts⁴⁵.
- 6.6.1.8. Piesārņojošo vielu summāro emisiju aprēķinu rezultāti apkopoti Ziņojuma 4.18. tabulā. Saskaņā ar novērtējuma rezultātiem, būtiskākā ietekme gaisa kvalitātē no Paredzētās darbības ir saistīta ar cieto daļiņu emisiju apkārtējā vidē. Daļiņu PM_{2,5} gada vidējā koncentrācija var sasniegt 51,6 % (10,32 μg/m³) no gaisa kvalitātes normatīva un daļiņu PM₁₀ gadījumā – 51 % (20,42 μg/m³), bet daļiņu PM₁₀ diennakts koncentrācijas – 48 % (24,02 μg/m³) no normatīva uz R pie Īpašuma robežas. Secināms, ka Paredzētajai darbībai nevienai no piesārņojošām vielām nevienā no vērtētajām alternatīvām maksimālā aprēķinātā summārā koncentrācija ārpus darba zonas nepārsniedz ar Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumos Nr. 1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 1290) noteiktos robežlielumus.
- 6.6.1.9. Ziņojumā secināts, ka dīkšaimniecības ekspluatācijas laikā nav paredzēta tāda transporta plūsma vai citi piesārņojošo vielu avoti, kas varētu radīt būtisku ietekmi uz tuvumā esošajām teritorijām. Satiksmes intensitātei prognozējams sezonāls raksturs, lielāku satiksmes intensitāti paredzot vasaras sezonā. Pieņemot, ka dienas laikā Īpašumu var apmeklēt aptuveni 100 vieglās automašīnas, kurām piemērojams mazāks emisiju faktors, prognozēts, ka dīķu ekspluatācijas laikā nav paredzama gaisa kvalitātes pasliktināšanās. Ņemot vērā dīķšaimniecības izveides laikā paredzamo satiksmes intensitāti, tad dīķu ekspluatācijas laikā gada griezumā satiksmes intensitāte uz nekustamo īpašumu būs nevienmērīga atkarībā no sezonas, līdz ar to prognozējams, ka gaisa kvalitāte pasliktināsies attiecībā pret dīķšaimniecības ierīkošanas periodu.
- 6.6.1.10. Vērtējot Paredzētās darbības radītās ietekmes uz gaisa kvalitāti, aprēķinātas emisijas no transporta plūsmas pa iespējamiem pievedceļiem esošā pievedceļa Autoceļa C-26 (pirmais iespējamais transportēšanas ceļš) un plānotā pievedceļa Autoceļa C-40 (otrais iespējamais transportēšanas ceļš). Ņemot vērā, ka emisiju aprēķinu rezultāti ir tieši atkarīgi no transportēšanas ceļu garuma (nobraukto kilometru skaitu gadā), Ziņojuma novērtēts, ka otrā iespējamā transportēšanas ceļa gadījumā (Autoceļu C-40) sagaidāmas lielākas emisijas nekā pirmā transportēšanas ceļa gadījumā (Ziņojuma 4.19. tabula).

⁴⁴ Ziņojuma 4.6., 4.7. un 4.8. tabulā.

⁴⁵ Ziņojuma 4.3. tabula.

- 6.6.1.11. Paredzētās darbības un *Rail Baltica* infrastruktūras summārās ietekmes tika novērtētas, ņemot vērā tikai Paredzētās darbības radītās emisijas no materiāla transportēšanas un *Rail Baltica* dzelzceļa trases ekspluatācijas radītās emisijas, jo uz Ziņojuma izstrādes laiku nebija pieejama informācija par būvniecībā izmantojamās tehnikas un būvizstrādājumu novietošanas laukumu atrašanās vietu, nav identificējamās ietekmes, ko radīs plānotā Jaunmārupes depo izbūve, nav pieejama informācija par nākotnē plānotajiem paralēlajiem ceļiem un satiksmes intensitāti uz tiem. Līdz ar to ir iespējams novērtēt tikai Paredzētās darbības radīto ietekmi Autoceļa C-40 risinājumos⁴⁶. Ņemot vērā *Rail Baltica* dzelzceļa trases radītās emisijas, atbilstoši iepriekš minētajai informācijai, kopsummā ar aprēķinātajām emisijām no Paredzētās darbības transporta plūsmas un nākotnē plānotā otrā iespējamā transportēšanas ceļa (Autoceļš C-40), netiek prognozēta būtiska gaisa kvalitātes pasliktināšanās, kā arī gaisa kvalitātes normatīvu pārsniegšana nav sagaidāma izmantojot abus iespējamajos transportēšanas ceļus.
- 6.6.1.12. Novērtējot iegūtos piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātus attiecībā pret Noteikumos Nr. 1290 noteiktajām robežvērtībām, secināms, ka Paredzētās darbības ietekmes zonā ārpus darba vides (neatkarīgi no vērtētās alternatīvas) to pārsniegumi netiek prognozēti nevienai no piesārņošām vielām (Ziņojuma 4.18. tabula). Arī Darbības vietas tuvāko dzīvojamo māju teritorijās, piesārņojošo vielas koncentrācijas prognozētas būtiski zemākas par normatīvu.
- 6.6.1.13. Ziņojumā novērtēta arī Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos. Noteiktas maksimālās piesārņojošo vielu stundas koncentrācijas, ņemot vērā Rīgas novērojumu stacijas datus. Iegūtie rezultāti apkopoti Ziņojuma 4.21. tabulā. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto vērtējumu aprēķinātās maksimālās paaugstinātās piesārņojošo vielu koncentrācijas nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos būs īslaicīgas un saistītas ar īpašu apstākļu veidošanos, piemēram, ilgstošs sausuma periods, lēns vēja ātrums, zems sajaukšanās augstums, kas nesekmē piesārņojošo vielu izkliedi atmosfērā.
- 6.6.1.14. Pamatojoties uz veikto Paredzētās darbības novērtējumu, Ziņojuma 4.13. nodaļā norādīti inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi, lai mazinātu tās ietekmi uz gaisa kvalitāti.
- 6.6.1.15. Novērtējis Ziņojumā ietverto informāciju, Birojs var pievienoties Ziņojuma autoru secinājumiem, ka Izstrādātais novērtējums šobrīd ļauj secināt, ka ar Paredzēto darbību ir sagaidāmas emisijas gaisā. Tomēr Ziņojumā ietvertie emisiju aprēķini un to izkliedes modelēšana par esošo un plānoto darbību Darbības vietas apkārtnē esošajās ieguves vietās norāda, ka būtiskas ietekmes varbūtība piesārņojošo vielu kontekstā normālos darba režīma apstākļos nav prognozējama. Nozīmīga piesārņojuma izplatība ārpus ieguves vietu robežām ir maz varbūtīga un nav sagaidāms, ka ar Paredzētās darbības realizāciju varētu tikt pārsniegtas Noteikumos Nr. 1290 noteiktās robežvērtības un mērķlielumi, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt cilvēka veselības aizsardzību. Līdz ar to nav pamata secinājumam, ka Paredzētā darbība varētu radīt būtisku ietekmi, ja tiek ievēroti Ziņojumā paredzētie un novērtētie risinājumi Paredzētās darbības realizācijas apjomam un laikam, tajā skaitā dienā plānotais transportēšanas reisu skaits.
- 6.6.1.16. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar sagaidāmajām gaisu piesārņojošo vielu emisijām un izmaiņām gaisa kvalitātē, Birojs atzīst par nepieciešamu noteikt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama darbības akcepta gadījumā:**

⁴⁶ Aprēķinu rezultāti apkopoti Ziņojuma 4.14. tabulā.

- a) **Darbības vietā smilts ieguve jāveic secīgi, nodrošinot, ka vienlaikus tā netiek veikta vairākās ieguves zonās un būtiski nepārsniedz Ziņojumā vērtēto ieguves apjomu (300 000 m³) gadā un ieguves laiku, Ziņojumā vērtēto tehnoloģisko iekārtu veidu, ES emisijas standarta līmeni (*EU Stage emission standards*) un derīgo izrakteņu ieguvē izmantotās tehnikas vienību skaitu un veidu, kā arī darbības ilgumu (atbilstoši Ziņojuma 4.3. tabulai).**
- b) **Darbības vietā maksimālais iegūtā materiāla vienlaicīgi uzglabājamais smilts daudzums nedrīkst pārsniegt 20 000 m³ (26 000 t), bet augsnes 30 000 m³ (39 000 t), krautņu maksimālais augstums 15 m.**
- c) **Iegūtā materiāla izvešanas intensitāte nedrīkst pārsniegt vidēji smilts izvešanai 16 667 reisu gadā un 66 reisu darba dienā, augsnes izvešanai 1033 reisu gadā un 4 reisu dienā.**
- d) **Jānodrošina Ziņojumā vērtēto Paredzētās darbības nosacījumu izpilde, sasniedzot ne būtiski sliktāku gaisa kvalitātes līmeni, kādu ir apņēmusies sasniegt Ierosinātāja un kāds norādīts Ziņojuma 4.18. tabulā “*Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu rezultāti*”.**
- e) **Jānodrošina Ziņojuma 4.13. nodaļā norādīto vai līdzvērtīgu emisijas mazināšanas risinājumu iekļaušana derīgo izrakteņu ieguves projektā un to izpilde.**

6.6.2. Troksnis un tā izplatība, tostarp transportēšanas ietekmes.

- 6.6.2.1. Paredzētās darbības ietvaros ir plānota smilts – grants ieguve, kas saistīta gan ar karjera tehnikas lietojumu, gan derīgā materiāla transportēšanu. Kā viens no būtiskākajiem ar derīgo izrakteņu ieguvi un transportēšanu saistītajiem ietekmju aspektiem atzīstams trokšņa piesārņojums, kas var būt traucējošs un ietekmju ziņā kļūt būtisks un nozīmīgs, ja Darbības vietas tuvumā ir pret piesārņojumu jutīgi objekti, tajā skaitā pastāvīgas cilvēku uzturēšanās vietas, mājokļi, individuālās dzīvojamās mājas un viensētas. Ziņojumā identificēti tuvākie trokšņa uztvērēji (dzīvojamā apbūve) no Darbības vietai un tuvumā esošajām derīgo izrakteņu ieguves vietām (Ziņojuma 4.24. tabula).
- 6.6.2.2. Trokšņa ietekmes novērtējumu IVN ietvaros sagatavojuši Izstrādātāja. Paredzētās darbības radītā trokšņa novērtējumam un modelēšanai izmantota Braunstein + Berndt GmbH izstrādātā trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūra SoundPLAN Professional 8.2. (licences numurs 7650). Ar šo programmu iespējams aprēķināt trokšņa rādītājus atbilstoši vides trokšņa novērtēšanas metodēm, kas noteiktas Noteikumos Nr. 16. Ieguves tehnikas radītā trokšņa novērtēšana tika veikta, izmantojot Noteikumu Nr. 16 5. pielikuma 2.1. sadaļā “*Vispārīgi noteikumi – ceļu satiksmes, sliežu ceļu un rūpnieciskais troksnis*” un šo noteikumu 2.4. sadaļā “*Rūpnieciskais troksnis*”, 2.5. sadaļā “*Aprēķins: trokšņa izplatīšanās no ceļu satiksmes, sliežu ceļu satiksmes un rūpnieciskajiem avotiem*” norādītās metodes. Autotransporta radītais troksnis novērtēts, izmantojot Francijā izstrādāto aprēķina metodi “*NMPB-Routes-96 (SETRA-CERT ULPC-CSTB)*”.
- 6.6.2.3. Saskaņā Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktu, novērtējot trokšņa rādītājus, ņem vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas, vakara – četras stundas, nakts – astoņas stundas (diena – no plkst. 7:00 līdz plkst. 19:00, vakars – no plkst. 19:00 līdz plkst. 23:00, nakts – no plkst. 23:00 līdz plkst. 7:00, bet gads attiecībā uz skaņas emisiju attiecināms meteoroloģisko apstākļu ziņā vidējs gads). Saskaņā ar Ziņojumu dīķu

ierīkošanas darbi paredzēti veikt sezonāli, galvenokārt no aprīļa līdz oktobrim, izraktā materiāla izvešana plānota darba dienās visu gadu. Paredzētās darbības realizācija nav paredzēta vakara un nakts stundās. Līdz ar to, veicot Paredzēto darbību, individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijās trokšņa A–izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis L_{diena} nedrīkst pārsniegt 55 dB(A) atbilstoši Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktam. Detalizēts aprēķinos pieņemto ieguves darbu un iekārtu darba laiki gada ietvarā norādīti šī atzinuma 3.3.5.1. un 3.3.5.2. punktos.

- 6.6.2.4. Ziņojumā trokšņa modelēšana veikta esošai situācijai bez Paredzētās darbības ar jau esošajiem trokšņa avotiem, un situācijās, ar Paredzēto darbību, kā arī situācijā ar Paredzēto darbību un *Rail Baltica* dzelzceļa trases radīto ietekmi.
- 6.6.2.5. Trokšņa novērtējumā ir pieņemts, ka derīgā materiāla ieguve, blakus esošajās ieguves vietās viena gada griezumā tiek veikta no marta līdz novembrim, bet ne vairāk kā 1 528 h/gadā. Trokšņa rādītāju novērtēšana veikta 4,0 m augstumā virs zemes. Trokšņa rādītāju vērtības kartēs attēlotas ar 5 dB(A) soli. Izmantotās trokšņu rādītāju aprēķina datorprogrammas aprēķinu modeļu ievaddati elektroniskā formātā pievienoti Ziņojuma 6.1., 6.2. un 6.3. pielikumā. Trokšņa novērtējumā ir pieņemts, ka apkārtējās derīgo izrakteņu ieguves teritorijās tiek veikta derīgā materiāla ieguve ar analogiskām ieguves tehnikas vienībām, kādas paredzēts izmantot Darbības vietā.
- 6.6.2.6. Tuvumā esošajās dzīvojamās zonās esošās situācijas skaņas līmenis L_{diena} nerada Noteikumu Nr. 16 robežlielumu pārsniegumus. Publiskajā apbūvē - atpūtas bāzē “*Lāčplēsis*” - ir konstatēti trokšņa robežlielumu pārsniegumi 62,6 dB(A)⁴⁷, bet ņemot vērā to, ka teritorija atrodas Autoceļa A5 aizsargjoslā, vides trokšņa robežlielumi uzskatāmi par mērķlielumiem⁴⁸. Esošās situācijas trokšņa modelēšanas rezultāti attēloti Ziņojuma 3.32. attēlā un 6.6. pielikumā.

Dīķu ierīkošanai paredzētās tehnikas vienības un to darba laiks norādīti Ziņojuma 4.3. un 4.22. tabulā. Plānots, ka dienā no teritorijas tiks izvesti 70 kravas auto reisi (66 reisi smilts izvešanai un 4 reisi augsnes izvešanai). Tehnikas vienību skaņas jauda un prognozētais darba laiks norādīts Ziņojuma 4.22. tabulā. Trokšņa aprēķinos mobilās tehnikas vienības Paredzētās darbības teritorijā ir pieņemtas kā laukumveida avoti. Trokšņa aprēķinos kravas mašīnas Paredzētās darbības teritorijā ir pieņemtas kā līnijveida avoti. Paredzētās darbības trokšņu izplatību modelēšanas rezultāti attēloti Ziņojuma 4.3. attēlā un 6.6. pielikumā. Trokšņa rādītāji tuvējo viensētu tuvumā apkopoti Ziņojuma 4.24. tabulā. Paredzētās darbības un *Rail Baltica* infrastruktūras summārās trokšņa ietekmes novērtētas tik tālu, cik uz šo brīdi ir pieejama informācija par *Rail Baltica* projektu⁴⁹. Trokšņa novērtējumā, tāpat kā gaisa novērtējumā vērtētas divas situācijas attiecībā uz gatavās produkcijas transportēšanu no Darbības vietas līdz Autoceļam A5 – esošā pievedceļa Autoceļa C-26 un plānotā pievedceļa Autoceļa C-40, šie trokšņu izplatību modelēšanas rezultāti attēloti Ziņojuma 4.6. attēlā un 6.6. pielikumā. Attiecībā uz dīķusaimniecības ekspluatācijas laiku Ziņojumā norādīts, ka Paredzētās darbības vietā nav paredzēta tāda transporta plūsma / trokšņa avoti, kas varētu radīt būtisku ietekmi uz tuvumā esošajām dzīvojamām teritorijām.

- 6.6.2.7. Vērtējot kopējo trokšņa līmeni, secināms, ka tuvumā esošajā dzīvojamā apbūvē trokšņa līmenis būs robežās no 41,8 līdz 44,3 dB(A), pēc *Rail Baltica* dzelzceļa

⁴⁷ Noteikumu Nr. 16 1.3. punkts nosaka, ka publiskās apbūves teritorijās trokšņa A–izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis L_{diena} nedrīkst pārsniegt 60 dB(A).

⁴⁸ Noteikumu Nr. 16 1. punkts.

⁴⁹ Skatīt šī Atzinuma 6.7.1.11.punktu.

izbūves - no 41,3 līdz 44,1 dB(A), tādējādi arī nepārsniedzot Noteikumos Nr. 16 noteiktos trokšņa robežlielumus dzīvojamo māju apbūves teritorijās. Secināms, ka plānotajā situācijā trokšņa līmenis pie uztvērējiem palielinās 0,1 - 0,3 dB(A) robežās, savukārt *Rail Baltica* projekta (paralēlo ceļu) īstenošanas gadījumā radītais trokšņa līmenis nemainās vai pat samazinās 0,1 - 0,3 dB(A) robežās, kas saistāms ar trokšņa emisijām no transportēšanas. Vislielākā ietekme tiek radīta pie dzīvojamās mājas “*Dikmaņi*” (44,3 dB), kur plānotās darbības īstenošanas gadījumā trokšņa līmenis paaugstinās par 0,3 dB(A), nepārsniedzot Noteikumos Nr. 16 noteikto robežlielumu 55 dB(A). Paredzētās darbības realizācijas rezultātā trokšņa robežlielumu pārsniegumi saglabāsies sabiedriskās apbūves teritorijā “*Lāčplēši*”, kas atrodas Autoceļa A5 aizsargjoslā, palielinoties par 0,1 dB(A) un būs 62,7 dB(A), bet pēc *Rail Baltica* dzelzceļa izbūves tas samazināsies par 0,3 dB(A) un būs 62,3 dB(A).

- 6.6.2.8. Ziņojumā trokšņa novērtējums veikts visai Paredzētās darbības teritorijai, jo tiek pieņemts, ka transports un tehnikas vienības pa visu Paredzētās darbības teritoriju. Dīķu izbūvi nav paredzēts veikt vienlaicīgi visā Darbības vietas teritorijā, un trokšņa avoti atradīsies lokalizētā teritorijā, salīdzinot ar visu Darbības vietas teritorijas platību. Sākotnēji nav iespējams detalizēti prognozēt, tieši kādas darbības un kādā laika periodā tiks veiktas, un uz kuru no krautnēm materiāls tiks transportēts. Ņemot vērā minētos apstākļus, lai identificētu, vai ir iespējami trokšņa robežlieluma pārsniegumi, realizējot Paredzēto darbību, veikts skaņas spiediena līmeņa aprēķins, kas novērtē sliktāko scenāriju trokšņa izplatībā līdz tuvākai dzīvojamai apbūvei, jo aprēķinos netiek ņemti vērā dabiskie šķēršļi, kā arī trokšņa avots tiek pieņemts kā punktveida avots, kā rezultātā trokšņa izplatība līdz uztvērējam (dzīvojamai mājai) ir koncentrētāka, nekā no laukumveida trokšņa avota. Aprēķinos pieņemts, ka trokšņa avots atrodas uz Paredzētās darbības teritorijas robežas un ir izvietots iespējami tuvāk esošajai dzīvojamai apbūvei. Aprēķini veikti Ziņojuma 4.24. tabulā norādītajiem skaņas uztvērējiem. Aprēķinu rezultāti parāda, ka gadījumā, ja trokšņa avots nepārtraukti ir novietots pie tuvākās Paredzētās darbības teritorijas robežas attiecībā pret uztvērēju, trokšņa līmenis nepārsniegs 38,9 dB, kas vērtējams kā absolūti sliktākais scenārijs attiecībā pret trokšņa emisijām no dīķa izbūves laukuma. Atbilstoši Ziņojuma 4.24. tabulas rezultātiem, kuros ietverts arī transportēšanas plūsmas radītais trokšņa piesārņojums, secināts, ka trokšņa līmenis no 42,6 dB pieaugtu līdz 42,8 dB. Ņemot vērā trokšņa izplatības aprēķināšanas principus, ko lieto saskaitot neatkarīgu trokšņa avotu radītā trokšņa līmeņa rādītājus, ja tie darbojas vienlaicīgi, tad pieskaitot plānotajam trokšņa līmenim papildus trokšņa emisijas no ieguves laukuma, tiek konstatēts, ka no dīķu ierīkošanas trokšņa līmenis sliktākajā scenārijā pie uztvērēja “*Zandēļi*” trokšņa līmenis varētu pieaugt līdz 44,8 dB(A), joprojām nepārsniedzot Noteikumu Nr. 16 noteikto trokšņa robežvērtību 55 dB(A). Maksimālās trokšņa emisijas no dīķu izbūves laukuma prognozējamās pirmajos gados, kad plānota augsnes noņemšana un kad darbību arī uzsāks zemessūcējs, jo tehnikas vienības darbosies vienlaicīgi.
- 6.6.2.9. Izvērtējis IVN ietvaros veikto trokšņa novērtējumu, Birojs secina, ka nav konstatēti vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi dienas laikā Darbības vietai tuvāko dzīvojamo māju teritorijā, veicot derīgā materiāla ieguvi paredzētajos darbības apjomos un ar tehnoloģiskajiem risinājumiem, kuri vērtēti Ziņojumā.
- 6.6.2.10. Pamatojoties uz veikto Paredzētās darbības novērtējumu, Ziņojuma 4.13. nodaļā norādīti inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi, lai mazinātu tās radītos trokšņa traucējumus.
- 6.6.2.11. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar troksni un tā izplatību, Birojs neatkārtō nosacījumus, kuri izvirzīti šī atzinuma 6.6.1.16. punkta a”, “b”**

un “c” apakšpunktos, tostarp derīgo izrakteņu transportēšanai, bet Birojs, atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama darbības akcepta gadījumā:

- a) Darbības, kas rada troksni, nav pieļaujams veikt ar citiem darbu veikšanas apjoma un laika nosacījumiem kā Ziņojumā norādītais. Visas darbības veicamas tikai diennakts dienas periodā, neveicot to brīvdienās un svētku dienās. Šādi darba organizācijas nosacījumi ir jāiekļauj derīgo izrakteņu ieguves projektā, un darbu veicējam jānodrošina to ievērošanu.
- b) Jānodrošina Ziņojumā vērtēto Paredzētās darbības nosacījumu izpilde, sasniedzot ne būtiski sliktāku trokšņa ietekmes līmeni vērtētajās jutīgajās teritorijās, kādu ir apņēmusies sasniegt Ierosinātāja un kāds norādīts Ziņojuma 4.24. tabulā “Trokšņa rādītāji L_{diena} tuvējās viensētās dB(A)” un Ziņojuma 4.4. nodaļas “Trokšņa izplatības novērtējums” sadaļā “Trokšņa līmeņa novērtējuma sliktākais scenārijs”.

6.6.3. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas.

- 6.6.3.1. Ziņojumā ir veikta hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīmu izmaiņu prognoze. Īpašuma teritorijas hidroloģisko apstākļu raksturojums, tai skaitā tuvāko ūdensteču un ūdenstilpju raksturojums, tai skaitā Neriņas upes, teritorijas dabīgās drenāžas un meliorācijas sistēmu raksturojums ietverts Ziņojuma 3.3. nodaļā. Teritorijas hidroģeoloģiskais raksturojums ietverts Ziņojuma 3.5. nodaļā, kas pamatots ar Rīgas tehniskās universitātes (turpmāk - RTU) Vides modelēšanas centra (turpmāk - VMC) veikto hidroģeoloģisko apstākļu modelēšanu Latvijas teritorijai. Pamatojoties uz RTU VMC modelēšanas rezultātiem, konstatēts, ka Īpašuma teritorijā un tuvākajā apkārtnē raksturīga gruntsūdens plūsma R virzienā, ko nosaka tā atrašanās netālu no Lielupes sateces baseina austrumu daļā esošās ūdensšķirtnes.
- 6.6.3.2. Gruntsūdens līmeņi Īpašumā uzmērīti 2021. gadā, hidroģeoloģisko izpēti un gruntsūdens līmeņu novērojumus veicis eksperts hidroģeoloģijas jomā Artūrs Veinbergs. Izpēte veikta ar mērķi raksturot esošo situāciju un izvērtēt Paredzētās darbības ietekmi uz apkārtnē raksturīgajiem hidroģeoloģiskajiem apstākļiem. Novērojumu dienā objektā gruntsūdens līmeņa atzīmes konstatētas robežās no 8,73 m Īpašuma R daļā līdz 11,04 m (LAS-2000.5 augstumu sistēmā) Īpašuma ZA stūrī (Ziņojuma 3.30. attēls.). Atbilstoši novērojumu rezultātiem secināts, ka gruntsūdens līmeņa virsmas atzīmes ir augstākas teritorijai pieguļošajās purvu platībās, kas atrodas iecerētās dīķsaimniecības ZA un A daļā.
- 6.6.3.3. Ziņojumā veikts gruntsūdens atslodzes intensitāte aprēķins. Esošās situācijas raksturošanai gruntsūdens plūsmas aprēķini izdarīti griezumos no A līdz G (Ziņojuma 4.12. attēls.), kuri raksturo relatīvi intensīvāko gruntsūdens plūsmu, kur pieplūde veidojas aptuveni no 1,52 km² platības (Ziņojuma 4.13. attēls.). Konstatēts, ka esošajā situācijā gruntsūdens svārstības lielā mērā nosaka esošais grāvju tīkls un salīdzinoši līdzenais reljefs. Izbūvētais grāvju tīkls dominējoši nosaka gruntsūdens plūsmas virzienus, kā arī uztver virszemes noteci. Tādējādi esošajā situācijā grāvju tīkls nosaka sateces baseinu robežas gan attiecībā uz virszemes, gan pazemes ūdeņiem. Realizējot Paredzēto darbību, netiek prognozētas gruntsūdens līmeņa izmaiņas Īpašuma R - centrālajā daļā (Neriņas upes virzienā) un D daļā Autoceļa A5 virzienā. Tomēr gruntsūdens līmeņa

pazeminājums prognozējams virzienos, kur esošajā situācijā gruntsūdens līmeņa virsmas slīpuma gradients ir salīdzinoši liels.

- 6.6.3.4. IVN ietvaros aplūkotas divas dīķu skaita (viens dīķis vai trīs dīķi) alternatīvas. Abos gadījumos dīķu novietojums un kopējā aizņemtā platība ir līdzīga. Dīķu plānotajā vietā ir pastāvošs Īpašuma mitruma režīmu regulējošs susinātājgrāvju tīkls. Salīdzinot plānotās dīķu alternatīvas, abos gadījumos sateces baseina laukumi dīķu lejtecē būs vienādi (Ziņojuma 4.9. attēls.). Otrajā alternatīvā, salīdzinot ar pirmo alternatīvu, prognozējams līdz 6 % lielāks maksimālo caurplūdumu samazinājums, kas mazinās Neriņas upes noslodzi palu un plūdu režīmā. Salīdzinājumā ar pirmo alternatīvu, otrajā alternatīvā neizstrādātās zemes joslas starp dīķiem samazinās nosusināšanas intensitāti dīķsaimniecības A, ZA daļā pieguļošajās purvu platībās. Dīķu izveide pēc otrās alternatīvas, paredz iespēju saglabāt Īpašuma teritoriju šķērsojošo ceļu visā tā garumā, kas nodrošina ērtu platību un meliorācijas sistēmas elementu ekspluatāciju.
- 6.6.3.5. Pie aplūkotā novērojuma raksturīgā caurplūduma ūdens līmeņa atzīme pēc pirmā un otrā alternatīvā izbūvējamajos dīķos⁵⁰ V-1 un V-2.1 prognozējama 8,74 m (LAS-2000.5 augstumu sistēmā). Lielākās gruntsūdens līmeņa izmaiņas sagaidāmas dīķsaimniecības tiešā tuvumā uz ZA un A, kur pastāvošajā situācijā mērījumos konstatētas gruntsūdens līmeņa augstuma atzīmes no 9,32 m (LAS-2000.5 augstumu sistēmā) līdz 10,13 m (LAS-2000.5 augstumu sistēmā). Attiecīgi šajā dīķsaimniecības daļā prognozējama gruntsūdens līmeņa pazemināšanās maksimāli līdz atzīmei 8,74 (LAS-2000.5 augstumu sistēmā). Tāpēc dīķsaimniecībai ZA un A daļai pieguļošajā platībā virzienā no griezuma 1 uz 6 (Ziņojuma 4.16. attēls) gruntsūdens pazeminājums prognozējams no 0,58 m līdz 1,39 m. Salīdzinot visu dīķim pieguļošo platību, minētais prognozētais gruntsūdens līmeņa pazeminājums ir lielākais, kāds sagaidāms platībā dīķu izbūves un ekspluatācija ietekmē.
- 6.6.3.6. Ziņojumā norādīts, ka Paredzētās darbības realizācijas gadījumā, salīdzinot ar esošajiem novērotajiem gruntsūdens plūsmas virzieniem (Ziņojuma 3.30. attēls), netiek prognozējamās nozīmīgas gruntsūdens plūsmas virziena izmaiņas (Ziņojuma 4.14. un 4.15. attēli.). Arī vērtējot Paredzētās darbības realizācijas rezultātā sagaidāmās augsnes struktūras un mitruma izmaiņas, Ziņojumā secināts, ka nav sagaidāmas būtiskas augsnes struktūras un mitruma izmaiņas.
- 6.6.3.7. Vērtējot Ziņojumā iekļauto hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu izmaiņu prognozi, konstatējams, ka gruntsūdens aprēķini veikti dīķsaimniecības ierīkošanai un tālākai apsaimniekošanai bez ūdens atsūkšanās, konstatējot, ka sākotnējā grunts izstrādes stadijā tiešā grunts izsūkšanas vietas tuvumā sagaidāma izteikta ietekme. Pieaugot izstrādātās grunts apjomam un dīķa platībai, grunts izstrādes laikā radītā ietekme uz depresijas piltuvi mazināsies. Vienlaikus gruntsūdens līmeņa virsmas atzīmju izmaiņas tiek prognozētas tikai Īpašuma teritorijas robežās. Ņemot vērā minēto, secināms, ka Paredzētās darbības īstenošana neietekmēs tās apkārtnē esošām dzīvojamām mājām izmantojamās dzeramā ūdens gūšanas vietas.
- 6.6.3.8. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu iespējamām ietekmēm, Birojs atzīst par nepieciešamu noteikt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama darbības akcepta gadījumā:**

⁵⁰ Pirmās alternatīvas dīķa V-1 izvietojums attēlots Ziņojuma 4.7. attēlā, otrās alternatīvas dīķu V-2.1., V-2.2 un V-2.3. izvietojums attēlots Ziņojuma 4.7. attēlā.

- a) Derīgo izrakteņu ieguve Darbības vietā veicama tikai ar tādiem tehnoloģiskajiem risinājumiem, kas vērtēti Ziņojumā.
- b) Paredzētā darbība nedrīkst būtiski negatīvi ietekmēt piegulošo teritoriju hidroloģisko režīmu. Ja tiek konstatēts ūdens līmeņa būtisks pazeminājums individuālajās ūdensapgādes akās/urbumos, ko izraisījusi Paredzētā darbība, Ierosinātāja veic attiecīgus pasākumus ietekmju novēršanai/kompensēšanai un tai jānodrošina alternatīvi risinājumi dzīvojamo māju ūdensapgādei.
- c) Atbilstoši Ziņojumā novērtētajam, maksimālais dīķu dziļums pieļaujams līdz 15 m.
- d) Jāparedz un jārealizē pasākumi, lai Paredzētās darbības rezultātā nepieļautu naftas produktu un citu piesārņojošo vielu nokļuvi gruntī, virszemes un pazemes ūdeņos.

6.6.4. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, Natura 2000 teritoriju un ainavu.

6.6.4.1. Ziņojumā sniegts vērtējums par Paredzētās darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. Darbības vietu ir apsekojuši Sugu un biotopu eksperts un Ornitologs 1, kā rezultātā sagatavojuši atzinumus. Ņemot vērā Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz gaisa satiksmi, Ornitologs 2 sniedzis vērtējumu par dīķsaimniecības un ar to saistīto dabas resursu un derīgo izrakteņu ieguves rezultātā Darbības vietā iespējamo putnu piesaisti.

6.6.4.2. Saskaņā ar Sugu un biotopu eksperta atzinumā (Ziņojuma 7. pielikums) norādīto:

6.6.4.2.1. Darbības vietas apsekošana veikta 2021. gada 22. maijā. Apsekošanas laikā Īpašumā retas sugas nav konstatētas. Tieša ietekme, kas rastos Paredzētās darbības rezultātā, uz sugu atradnēm nav gaidāma. Pētāmajā teritorijā vai tās apkārtnē konstatētas vairākas (potenciāli) invazīvas vai ekspansīvas sugas, kas norāda uz teritorijas kopumā zemo kvalitāti. Darbības vietas tuvumā konstatēti vairāki Eiropas Savienības nozīmes biotopi Medema purvā (7120 *Degradēti augstie purvi*, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās, 3150 *Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju*, 3160 *Distrofi ezeri*, nelielā platībā arī 7110* *Aktīvi augstie purvi*, 7140 *Pārejas purvi un slīkšņas*) un tā apkārtnē (2180 *Mežainas piejūras kāpas*, 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*). Paredzētā darbība varētu netieši ietekmēt ES nozīmes biotopus 1 km rādiusā ap Darbības vietu pēc ūdenslīmeņa pazemināšanās teritorijā gan kopumā, gan tai piegulošajos meliorācijas grāvjos, tomēr pēc teritorijas hidroloģiskās izpētes secināts, ka pēc dīķu izbūvēšanas gruntsūdens līmeņa pazemināšanās piegulošajā purva platībā, salīdzinājumā ar esošo situāciju, ir maz ticama.

6.6.4.2.2. Secināts, ka Paredzētās darbības rezultātā tās apkārtnē esošajā teritorijā nav sagaidāmas būtiskas ūdens līmeņa izmaiņas, ieskaitot ūdensteci Neriņu. Tādējādi plānotā darbība neradīs tiešu negatīvu ietekmi uz dabas vērtībām (dabas liegumiem, mikroliegumiem, aizsargājamiem kokiem, retu un aizsargājamu sugu atradnēm un neietekmēs ES nozīmes biotopu 7120 *Degradēti augstie purvi* 1 km rādiusā ap Darbības vietu. Ja tomēr dīķu ierīkošanas rezultātā purva teritorijā samazināsies pusgada vidējais caurplūdums, tas var veicināt koku stāva attīstību un pastiprinātu jau esošo koku, kas ieviesušies meliorācijas un kūdras ieguves rezultātā, augšanu. Tā kā teritorijā jau konstatēta degradētā purva biotopa pāriešana purvainā meža stadijā, saimnieciskās darbības rezultātā ir iespējama šī procesa paātrināšanās, kas izstrādātā purva teritorijas attīstības kontekstā vērtējama pozitīvi.

- 6.6.4.3. Saskaņā ar Ornitologa 1 atzinumā (Ziņojuma 8. pielikums) norādīto:
- 6.6.4.3.1. Darbības vietas teritorijas apsekošanu Ornitologs 1 veicis 2021. gada 20. jūnijā. Pēdējo desmit gadu laikā teritorijā ap Darbības vietu putnu novērotāji ir ziņojuši par vairākām putnu sugām, kas liecina par vidēji augstu ornitofaunas daudzveidību. Izpētes teritorijā ir konstatēta arī nozīmīga zosu gan *Anser sp.*, gan jauktas baltpieres zosu *Anser albifrons* un sējas zosu *Anser fabalis*, gan arī jaukts baltpieres zosu *Anser albifrons* un sējas zosu *Anser fabalis* koncentrēšanās pavasara migrācijas laikā. Jaunmārupes apkārtnes lauki ir tradicionāla, nozīmīga zosu pulcēšanās vieta pavasara migrācijas laikā. Konkrētu baru izvietojums ir tieši atkarīgs no lauksaimniecības kultūrām un lauku apsaimniekošanas veida, kas nodrošina zosīm labvēlīgus barošanās apstākļus.
 - 6.6.4.3.2. Lai mazinātu ietekmi uz Darbības vietas teritorijā ligzdojošajām putnu sugām, teritorijas sagatavošanu derīgo izrakteņu ieguvei (koku un krūmu izciršana, lakstaugu stāva novākšana) nepieciešams veikt ārpus aktīvā putnu ligzdošanas perioda (1. aprīlis – 15. jūlijs).
 - 6.6.4.3.3. Paredzētā darbība neradīs būtisku ietekmi uz izpētes teritorijas un tuvākās apkārtnes ornitofaunu un Latvijā īpaši aizsargājamām putnu sugām. Veicot Paredzētās darbības realizāciju, Īpašuma teritorijā samazināsies lauksaimniecībā izmantojamās zemes platība, kas var samazināt caurceļojošo zosu, gulbju un dzērvju koncentrēšanos. Realizējot norādītās rekomendācijas zivju dīķu apsaimniekošanā, putnu koncentrēšanās risks teritorijā ir neliels. Paredzami dīķu apsaimniekošanas pasākumi, piemēram putnu atbaidīšanas pasākumi, kas mazinātu putnu koncentrēšanos, tādejādi mazinot arī iespējamus riskus gaisa satiksmei.
- 6.6.4.4. Ornitologs 2 izvērtējis Paredzētās darbības ietekmi pēc Izstrādātājas lūguma saistībā ar Lidosta “Rīga” konsultāciju laikā paustajām bažām putnu pulcēšanās risku kontekstā, kas varētu rasties Paredzētās darbības realizācijas rezultātā, radot apdraudējumu aviācijas drošībai. Saskaņā ar Ornitologa 2 atzinumā (Ziņojuma 12. pielikums) norādīto:
- 6.6.4.4.1. Respektējot Lidostas “Rīga” paustās bažas par iespējamo aviācijas apdraudējumu, Ornitologs 2 veicis padziļinātu viņa rīcībā esošu un citu pieejamo ornitofaunistisko datu analīzi, kā arī iespēju robežās izvērtējis pieejamo pētījumu rezultātus un rekomendācijas. Ornitologs 2 norāda uz to, ka Paredzētās darbības teritorijas apkārtņē ir konstatēta nozīmīga migrējošo zosu *Anser sp.* un gulbju *Cygnus sp.* koncentrēšanās pavasara migrācijas laikā. Ņemot vērā faktu, ka, piemēram, caur Eiropu (tajā skaitā) Latviju migrējošo baltpieres zosu *Anser albifrons* skaits pēdējās desmitgadēs ir būtiski pieaudzis, zosu koncentrēšanās var potenciāli apdraudēt Lidostas “Rīga” lidojumu drošību. Migrējošo zosu un gulbju izvietojumu Lidostas “Rīga” apkārtņē tieši nosaka pieejamā barības bāze. Īpaši augsta putnu koncentrēšanās novērota laukos, kur atrodas kukurūzas un rapšu sējumi.
 - 6.6.4.4.2. Lauka uzskaites monitoringa ietvaros Darbības vietā izveidotajās ūdenstilpēs ūdensputnu koncentrēšanās netika novērota. Apkārtņē esošās lauksaimniecības zemes bija tās, kas piesaistīja putnus, vairākkārtīgi norādītā iemesla dēļ – izmantotajās lauksaimniecības kultūras. Konkrēti darbības vietas tiešā tuvumā tie bija kukurūzas lauki, pierādot to, ka galvenais putnu koncentrāciju veidošanās cēlonis – barība un tās salīdzinoši vieglā pieejamība.

- 6.6.4.4.3. Atzinumā tiek uzskaitīts darbību kopumu, kurš būtu jārealizē gan dīķsaimniecības ierīkošanas, gan ekspluatācijas laikā. Ierīkojot mākslīgās ūdenstilpnes Lidostas “Rīga” perifērijā (līdz 13 km attālumam), to dziļums jāpārsniedz četrus metrus, krastiem jābūt vertikāliem, tādejādi neveidojas putniem piemērotas atpūtas vietas ūdenstilpes tiešā tuvumā, kā arī ūdenstilpēs nedrīkst būt sēres un/vai sēkli, kas var veicināt putnu pulcēšanos.
- 6.6.4.4.4. Ekspluatējot dīķus, regulāri jāseko veģetācijas stāvoklim kā ūdenstilpes krastos, tā arī ūdenī. Nav pieļaujama putniem piemērotas veģetācijas veidošanās ne ūdenstilpes krastos, ne uz ūdenstilpes spoguļvirsmas. Pēc ūdenstilpnes izveides rekomendējams tās monitorings DAP sertificēta ornitologa uzraudzībā pavasara un rudens migrācijas sezonu laikā, lai pārliecinātos par veikto apsaimniekošanas pasākumu efektivitāti putnu sadursmju riska mazināšanai, izvērtējot iespējamo putnu koncentrēšanos un nepieciešamības gadījumā veicot to atbaidīšanu. Putnu aizbiedēšanu ar dažādām metodēm rekomendējama pavasara (marts – maija beigas) un rudens migrācijas (septembris – novembris) laikā, kā arī citos periodos, ja DAP sertificēta ornitologa veikto novērojumu rezultātā tiek konstatēta būtiska putnu koncentrēšanās, un iespējams sadursmju risks. Vienlaikus tiek norādīts, ka augsts antropogēnās ietekmes līmenis (regulāra cilvēku klātbūtne), samazinās vai pilnībā izslēgs iespējamo putnu koncentrāciju veidošanos uz ūdenstilpes spoguļvirsmas un/vai tās krastos, tuvējā apkārtnē.
- 6.6.4.5. Ziņojumā konstatēts, ka Teritorijas plānojumā nav uzrādītas ainaviski vai vizuāli vērtīgas teritorijas Paredzētās darbības norises vietā un tās tuvumā (4.8. nodaļa). Paredzētās darbības ietekmē neatgriezeniski tiks izmainīta teritorijas ainava, dīķsaimniecībai iekļaujoties esošajā apkārtnes ainavā un to papildinot un uzlabojot - salīdzinot ar esošo lauksaimniecības darbību, kas ne visos gadalaikos izskatās pievilcīgi. Ūdenstilpes un atbilstoši projektam labiekārtoti krasti veidos arī vizuāli pievilcīgu vidi. Ņemot vērā, ka Darbības vieta neatrodas kultūras un dabas mantojuma pieminekļu ietekmes zonā, Paredzētā darbība neradīs būtisku ietekmi uz Mārupes novada kultūrvēsturisko vidi. Secināms, ka Paredzētās darbības īstenošana radīs ainavas izmaiņas, tomēr dīķsaimniecības izveide šajā apkārtnē neradīs netipisku ainavu, jo Paredzētās darbības apkārtnē jau atrodas vairāki ūdensobjekti, kas izvietoti Autoceļa A5 tuvumā. Tas nozīmē, ka Paredzētās darbības teritorijas ainaviskās izmaiņas summēsies ar tuvumā esošo ūdensobjektu ainaviskajām izmaiņām, pieaugot ūdensobjektu platībām.
- 6.6.4.6. Pamatojoties uz veikto Paredzētās darbības novērtējumu, Ziņojuma 4.13. nodaļā norādīti inženiertehniski un organizatoriski pasākumi, lai mazinātu darbības ietekmi uz dabas vērtībām.
- 6.6.4.7. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Birojs nekonstatē, ka Paredzētās darbības realizācijai būtu izslēdzoši faktori, kas varētu radīt būtisku ietekmi uz Darbības vietā un tās apkārtnē esošajām dabas vērtībām, tai skaitā ornitofaunu. Atbilstoši novērtējumam Paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā nav konstatēti vērtīgas vai aizsargājamas ainavas, kuras varētu tik ietekmētas.
- 6.6.4.8. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar ietekmi uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, Natura 2000 teritoriju un ainavu, Birojs atzīst par nepieciešamu noteikt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama darbības akcepta gadījumā:**
- a) **Paredzētās darbības, kas ietver teritorijas sagatavošanu, veicamas ārpus putnu aktīvās ligzdošanas laika (1. aprīlis - 15. jūlijs).**

b) Jāizstrādā teritorijas labiekārtošanas plāns, nepieciešamības gadījumā pieaicinot ainavu speciālistu.

6.6.5. Citi ar Paredzētas darbības realizāciju saistītie aspekti, tostarp iespējamā ietekme uz gaisa satiksmi :

- 6.6.5.1. Paredzētas darbības realizāciju ietekmē arī tās atrašanās Lidostas “Rīga” tuvumā, kā arī to skar *Rail Baltica* projekta un Autoceļa A5 rekonstrukcijas projekta realizācija. Ņemot vērā minēto, Ziņojuma sagatavošanas procesā tika veiktas konsultācijas ar Satiksmes ministriju, CAA, Lidostu “Rīga” un LVC (skatīt šī atzinuma 3.2.7. punktu). Arī Ziņojuma izvērtēšanas laikā, atsaucoties uz Biroja lūgumu, minētās institūcijas un juridiskās personas sniedza atsauksmes par Paredzēto darbību (skatīt šī atzinuma 5.3.2. punktu un Ziņojuma 21.1. pielikumu). Savu viedokli par Paredzētās darbības realizāciju sniegusi Pašvaldība (skatīta arī šī atzinuma 5.3.2. punktu un Ziņojuma 21.1. pielikumu).
- 6.6.5.2. Paredzētās darbības īstenošana radīs jaunu labvēlīgu vidi jeb objektu, kas veicinās putnu masveida pulcēšanos, radīs labvēlīgus apstākļus putnu īslaicīgai vai pastāvīgai klātbūtni lidlaukā un tā tuvumā, kas savukārt var nelabvēlīgi ietekmēt lidojumu drošību. IVN ietvaros identificēts risks, kas saistīts ar gaisa kuģu sadursmēm ar putniem, pakāpes pieaugums līdz “*Augstam*” riska līmenim⁵¹, kas, atbilstoši Lidostas “Rīga” risku vadības procesam, ir nepieņemams līmenis. Papildu negatīvs aspekts ir Darbības vieta, kas atrodas Lidostas “Rīga” vides novērošanas teritorijā uz D no lidlauka, kur noteiktas gaisa kuģu pacelšanās un nolaišanās trajektorijas. Identificējot potenciālu nepieņemami augstu riska līmeni attiecībā uz putnu un dzīvnieku klātbūtni, Lidosta “Rīga” vērsusi uzmanību Paredzētās darbības īstenošanas iespējamību drošības apsvērumu dēļ. Arī Satiksmes ministrija lūgusi iekļaut atsevišķas parsības Atzinumā kā nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama (skatīt šī Atzinuma 5.3.2.5. punktu). Savukārt CAA un LVC savās atsauksmēs paudusi viedokli, ka neiebilst projekta realizācijai.
- 6.6.5.3. Ierosinātāja veikusi konsultācijas ar Lidosta “Rīga”. Lidosta “Rīga” norāda, ka jebkurš risks primāri ir vērtējams kopsakarā ar drošības apsvērumiem, tajā skaitā ar sabiedrības kopējām interesēm. Atsevišķu komercsabiedrību komerciālās intereses nevar prevalēt pār minētām sabiedrības tiesībām saņemt Lidostas “Rīga” drošus un atbilstošus gaisa satiksmes pakalpojumus. Pasākumu komplekss, kas ir īstenojams attiecībā uz lidojuma drošuma apdraudējuma, kurš saistīts ar gaisa kuģu sadursmēm ar putniem, novēršanu, ir īstenojams nepārtraukti un regulāri, skrupulozi ievērojot ne vien ornitologu rekomendācijas, bet arī ņemot vērā Lidostas “Rīga” apsvērumus. Ievērojot minēto un nolūkā nodrošināt iesaistīto pušu tiesību un interešu līdzsvarošanu, Lidosta “Rīga” aicinājusi Ierosinātāju uz konstruktīvu sadarbību, vienoties par savstarpēju sadarbības līguma noslēgšanu ar mērķi noteikt izpildāmas saistības, kurās ietvertas ornitologu rekomendācijas un Lidostas “Rīga” prasības, vienlaikus tajā paredzot pielīgtu saistību kontroli, atbildību un efektīvu uzņemto saistību pārraudzību. Ziņojumā Ierosinātāja nav norādījusi, kā paredzējusi realizēt Lidosta “Rīga” norādīto attiecībā uz lidojuma risku samazināšanu. Ņemot vērā minēto, prasība par pasākumu, kas mazinātu putnu radītos lidojumu drošības riskus, nodrošināšana izvirzāms kā obligāts nosacījums Paredzētās darbības realizācijai.

⁵¹ Lidostas “Rīga” 2021. gada 20. augusta vēstule Nr. N-2021-1481 “*Par SIA “Sabiedrība Mārupe” paredzētās dīkssaimniecības izveidi nekustamajā īpašumā “Lagūnas” Mārupes novadā*” (Ziņojuma 20. pielikums).

- 6.6.5.4. Gan Ierosinātāja, gan Birojs saņēmis EDzL vēstuli (šī Atzinuma 4.32. punkts), kurā norādīti iespējamie plānotā *Rail Baltica* pasažieru pārvadājumiem paredzētā Jaunmārupes depo novietojumi. EDzL arī ierosina turpināt sadarbību ar Ierosinātāju, tādējādi salāgojot iecerētās darbības.
- 6.6.5.5. Ziņojumā identificētas problēmas, ar kurām nācās saskarties Izstrādātājam (Ziņojuma 6.2. nodaļa). Galvenās problēmas rada tas, ka Ziņojuma sagatavošanas laikā turpinās *Rail Baltica* dzelzceļa un ar to saistītās infrastruktūras projektēšana. Līdz ar to nav vēl pieejami normatīvajos aktos noteiktā kārtībā apstiprināti tehniskās projektēšanas risinājumi attiecībā uz Autoceļa A5 rekonstrukciju (pašlaik norisinās ietekmes uz vidi novērtējuma process)⁵² un *Rail Baltica* izbūvi, tai skaitā saistīto infrastruktūru projektēšanu un izbūvi. Tas attiecas arī uz *Rail Baltica* Jaunmārupes depo vietu. EDzL informē par diviem iespējamajiem Jaunmārupes depo novietojumiem, kas skar Darbības vietas teritoriju, norādot, ka ja šāda Jaunmārupes depo lokācijās nebūs iespējama, tiks piedāvāta kāda cita alternatīva novietojuma risinājumam, kurš varētu arī neskart darbības vietu. Ņemot vērā minēto, Birojs, vērtējot Ziņojumu, secina, ka Paredzētās darbības radītās ietekmes kopskatā ar *Rail Baltica* un Autoceļa A5 pārbūves projektiem ir novērtētas apjomā, kas ļauj identificēt un novērtēt būtiskākās ietekmes, ciktāl to pieļauj pieejamā informācija par minētajiem projektiem Ziņojuma sagatavošanas laikā.
- 6.6.5.6. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar citiem ar Paredzētās darbības realizāciju saistītajiem aspektiem, Birojs atzīst par nepieciešamu noteikt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama darbības akcepta gadījumā:**
- a) **Lai mazinātu Paredzētās darbības radītos riskus gaisa satiksmei, konkrēti risinājumi putnu masveida koncentrēšanās novēršanai un putnu atbaidīšanai no dīķiem, izstrādājami sadarbībā ar Lidostu “Rīga” un ornitologu pirms derīgo izrakteņu ieguves projekta saskaņošanas un dīķu būvniecības uzsākšanas.**
 - b) **Dīķu ierīkošana uzsākama iespējami tālāk no *Rail Baltica* trases un plānotā Jaunmārupes depo teritorijas. Pirms derīgo izrakteņu ieguves projekta saskaņošanas ar Dienestu, projekts papildus jāaskaņo arī ar Satiksmes ministriju.**
 - c) **Atkarībā no realizējamās alternatīvas, paredzēto dīķu un atūdeņošanas krautņu izvietojumam⁵³ jāatbilst Ziņojumā vērtētajam.**
 - d) **Derīgo izrakteņu transportēšanas maršruti un transportēšanai izmantojamo pašvaldības ceļu uzturēšana saskaņojama ar Pašvaldību.**

Kopumā Birojs secina, ka Ierosinātāja ir izsvērusi risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes galvenajos ietekmes aspektos, tajā skaitā – gaisa kvalitātes, trokšņa, ietekmes uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, pazemes ūdeņiem, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un ainavu aspektā. Ziņojumā vērtēta Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz gaisa satiksmes drošību un Paredzētās darbības akceptēšanas gadījumā nepieciešamie pasākumi

⁵² Informācija par informācija par projektiem pieejama Biroja tīmekļvietnes saitēs: <https://www.vpvb.gov.lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/autocela-5-rigas-apvedcels-salaspils-babite-posma-no-km-116-kekavas-apvedcels-lidz-km-382-10-parbuve-par-atrgaitas-autocelu> un <https://www.vpvb.gov.lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/eiropas-standarta-platuma-publiciskas-lietosanas-dzelzcela-infrastrukturas-linijas-rail-baltic-2-buvnieciba> (skatītas 14.07.2023.).

⁵³ Ziņojuma 2.5. attēls (pirmā alternatīva) vai 2.6. attēls (otrā alternatīva).

drošības risku samazināšanai Ierosinātajai risināmi sadarbībā ar Lidostu "Rīga". Paredzētās darbības radītās ietekmes vērtētas arī kopskatā ar *Rail Baltica* un Autoceļa A5 pārbūves projektiem, ciktāl bijusi pieejama informācija par minētajiem projektiem uz Ziņojuma sagatavošanas brīdi. Ņemot vērā pieejamo informācijas apjomu atsevišķos aspektos novērtējums veikts vispārīgi, kas kopumā neietekmē būtiskāko ietekmju identificēšanu un secinājumus par Paredzētās darbības prognozētajām ietekmēm.

Ziņojuma novērtējuma rezultātā Birojs atzinis, ka nav pamata kopumā aizliegt Ierosinātajās Paredzēto darbību neatkarīgi no izvēlētajās alternatīvas, taču tā pieļaujama tikai nodrošinot Ziņojumā paredzētos vai tiem līdzvērtīgus risinājumus vides kvalitātes nodrošināšanai un ietekmes novēršanai un samazināšanai, kā arī ievērojot Biroja noteiktos nosacījumus, ar kādiem darbība nav pieļaujama un kādiem – varētu būt īstenojama. Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātajās sagatavoto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi un vērtējuma trūkumiem. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Mārupes novada pašvaldība Novērtējuma likuma 21. panta kārtībā, izvērtējot attiecīgo valsts un pašvaldības institūciju, un sabiedrības viedokli un ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta 2.¹ daļa).

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*